

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleista kas Pėnvytė, Chicago, Ill.
Prenumerata metams.....\$2.00
Savienyotose Valstijose.....2.50
Kanadoje ir Meksikoje.....3.00
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos mo-
tas skaitėsi nuo dienos išrašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgrasinių kainos klausk laiku. Visada adresuokt
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rate:
In the United States.....\$2.00
Canada and Mexico.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address
all communications to publishers:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Nr. 52

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 27 d. GRUODZIO (DECEMBER), 1912 m.

Metai XXI

Sveiki, Sventų Kalėdų Sulauke!

SVEIKI, mieli skaitytojai, šventų Kalėdų sulaukė! Gera, graži ir naudinga yra Kalėdų šventė. Tą dien pasaulis yra daug sykių geresnis, negu jis paprastai buva. Kalėdų sulaukus, pasaulis užmiršta apie savo kasdieninius nesutikimus, iš žmonių širdžių išdyla pikta artimo neapikanta, pavydumas, išdidumas, o jų vieton gema geri velijimai ne tik savo artimiems draugams, pažįstamiems, bet ir visai žmonijai. Kiekvienas, kad ir blogiausias žmogus, tą dieną stengiasi būti ir tankiausiai yra, geresniu, negu jų paprastai buna, Kalėdos tikrai atneša su savim šiame pasaulyje "ramybę geros valios žmonėms", Kalėdos padaro bent iš dalies ir bent trumpam laikui pasaulį tokiu, kokių jis privalėtų būti: ramybė, meilė, geri savo artimiems velijimai tą dieną viešpatuoja. Neapikanta, pavydumas ir visa aibė kitų nepadorų ir geros valios žmonių netykų jausmų pranyksta.

Gera yra šią dieną pamiršti, ką gero jūs kitiems esate suteikę, o atsiminti, ką kiti yra jums gero padarę; gerai yra nepaisyti ant to, ką pasaulis yra jums skolingas, bet pamislyti, ką jūs pasauliui esate kalti; gerai yra pamyti, kad

mės visi esame šiame pasaulyje ne tik tam, kad juomi naudotis, bet ir tam, kad savo gerais, nors ir mažais, darbais ji pagerinti; gerai yra šią dieną užvožti knygą savo skundų priešais žmonijos surėdymą, o vieton to pažiūrėti, apsidairyti aplink save ir pasėti nors kelis grūdus laimės ir džiaugsmo širdyse savo nelaimingesnių brolių; gerai yra šią dieną sutvarkyti savo gyvenimo liampą taip, kad ji ateityje daugiaus dautų aplink save šviesos, o mažiaus edančių rukstančių dūmų; gerai yra šią dieną iškasti kapą savo baurioms mintims ir užvesti žydintį daržą geriems švelniems jausmams, — daržą, į kurį visi galėtų įeiti, kuriuom visi galėtų gerėti ir džiaugtis. Pagalios gerai yra pamyti ir tikėti, kad meilė yra gražiausi, geriausi ir stipriausi už viską visame pasaulyje, — stipresnė už neapikantą, stipresnė už mirtį. Tikros meilės niekas pergalėti negali. Tokios amžinos meilės paveikslą ir pavyzdį randame Gyvybėje, kuri prasidėjo 1912 metų atgal Betlemo staineleje.

Gera, graži ir naudinga yra ta Kalėdų ramybė, santaikos ir meilės dvasia!...

Palaikykim ją! Neduokim jai išdilti sykiu su Kalėdų diena!

KALĖDOS

Kalėdos — paminėjimui Kristaus gimimo šventė, — yra, be abejonės, didžiausia ir labiausiai žmonių laukiama ir mylima šventė. Ją apvaikščiujama pačioje metų pabaigoje — 25 dieną gruodžio. Tačiau tas visai nereiškia, kad tą dieną Kristus gimė. Tikra Kristaus gimimo diena yra nežinoma ir šventraščio tyrinėtojai negalėjo tikrai nuspręsti, kokią dieną ištiko Kristus gimė. Todėl iki ketvirtam šimtmečiui Kalėdas apvaikščiudavo įvairiais laikais. Tik ketvirtam viduramžių popiežius Julius paskyrė 25 dieną gruodžio šios šventės apvaikščiujimui. Nuo to laiko, metai nuo metų, krikščioniškai pasaulis iškilmingai tą dieną švenčia. Niekas vienok nežino, kas, kur ir kaip apvaikščiėjo pirmas Kalėdas.

Tik-ką pasakėm, kad visas krikščioniškai pasaulis kas metai apvaikščiėjo Kalėdų šventę. Tas ne visai teisybė. Buvo ir tarp krikščioniškų tautų tokios, kurios norėjo šią dailią šventę panaikinti. Septyniolikame šimtame Anglijoje gavo galybę fanatiska sekta puritanų, kuri naikino visas tikybines ceremonijas, formas ir apeigas. Ji darydavo tą ne su blogu noru, bet todėl, kad savo atkakliam fanatizme ji visose apeigose ir ceremonijose matė stabmeldystės liekanas, kurias ir norėjo panaikinti.

1643 m. puritanai apvaldė Anglijos parlamentą ir naują įstatymu panaikino Kalėdų šventę. Per 12 metų krikščioniškai Anglija visai neapvaikščiėjo Kristaus gimimo dienos. Vėliaus vienok panaikinta neišmintinga puritanų įstatymą ir po senovei Kalėdos tapo didžiausia krikščionių švente.

Įvairios šalys įvairiai, kiekvienai sulgy savo papročius, Kalėdas švenčia. Skandinavai (svėdai ir norvegai) netik iškilmingai jas švenčia, bet turi dar ir kitą gražų papratimą — užbaigti prieš Kalėdas visus barnius, nesutikimus ir susipykimus su savo kaimynais. Kalėdoms atėjus, santaika ir linksmybė viešpatuoja.

Vokietijoje, kaip ir Šveicarijoje, Valstijoje, vaikai su dideliu nekantrumu laukia Kalėdų, skaitydami likusias iki švenčių dienas. Kalėdų dieną juos įleidžiama kambarin, kur jiems parengta daili eglaitė su dovanėlėmis. Kalėdų diena Vokietijoje vienai kitai atliko ir apsimaino gerais velijimais. Šiaurinėje Vokietijos dalyje iš vakaro užtiesia stalus, sustato valgius ir palieka žiburius visai nakčiai degti, kad dangiškieji svečiai, kurie ateina, kada visi miega, galėtų rasti sau puotą.

Francuzai, kaip ir visos kitos tautos, rengia iškilmingas puotlas, ypač kučios vakare. Miestoje paprastai kučios vakarą francuzai praleidžia restauraci-

jose, kur išanksto vietas sau tam vakarui užsėdama. Jaukus vakaras arba mergina skaito save labai nelaimingą, jeigu kučios vakaro negali praleisti su savo pažįstamais restauracijoj prie vakarienės. Daugumas iš jų pusbiaižiai mintų atsisako nuo pasilinksmitimų ir čėlija franks, kad galėtų hučti restauracijon suvalgyti vakarienę, kuri paprastai prasideda mto pisterių.

Nepaprastai apvaikščiėja kučios vakarą Peru respublikoje, Pietinėje Amerikoj, ypač jos sostinėje, mieste Lima. Peru yra karštas kraštas, žiemos niekad nebūna ir Kalėdos — apsieina be sniego. Gyventojai, geriausiais drabužiais išsipuošę, vaikštineja gatvėmis, kurios užkrautos vaisiais, gėrymais ir kitokiomis prekėmis. Lėdo daug vartoja, bet tik... karščio apmāšimui. Vakaru užėjus, prasideda maskaradas, šokiai ir dovanų dalinimas. Taip linksmi-

nasi iki pusianauktų. Vidurnaktis. Daugumoj vietų, kur žmonės tamsesni, dar ir iki šiam laikui užsiliko daug pasakų apie stebuklus, ir nepaprastus dalykus, kurie Kalėdų naktį buva.

Tarp Vokiškųjų Alpinių kalnų gyventojų yra užsilikęs įsitikinimas, buk tą naktį galvijai tarp savęs žmogaus balsu kalbasi, tik jų nevalia klausyt, nes žmogui gali kas blogo atsitikti. Vienas gaspadoriaus tarnas, sakoma, norėdamas persitikrinti, ar ištikro arkliai tą nakt kalba, užsislėpė išvakaro tvarte ir laukė vidurnakčio. Išmušus dvyliktai, jis labai nustebė, išgirdęs, kaip vienas arklis tarė kitam: "Sunkaus darbelio turėsim šią savaitę". — Taip, — atsakė kitas, — gaspadoriaus bernas yra sunkus. — "Ir kelias iki kapinių ilgas, ir vis kalnan".... pridėjo pirmas arklis.

Ant rytojaus bernas gulėjo jau negyvas.

KAS DAROSI KALĖDŲ NAKTYJE.
Kalėdų naktis — nepaprasta naktis. Daugumoj vietų, kur žmonės tamsesni, dar ir iki šiam laikui užsiliko daug pasakų apie stebuklus, ir nepaprastus dalykus, kurie Kalėdų naktį buva. Tarp Vokiškųjų Alpinių kalnų gyventojų yra užsilikęs įsitikinimas, buk tą naktį galvijai tarp savęs žmogaus balsu kalbasi, tik jų nevalia klausyt, nes žmogui gali kas blogo atsitikti. Vienas gaspadoriaus tarnas, sakoma, norėdamas persitikrinti, ar ištikro arkliai tą nakt kalba, užsislėpė išvakaro tvarte ir laukė vidurnakčio. Išmušus dvyliktai, jis labai nustebė, išgirdęs, kaip vienas arklis tarė kitam: "Sunkaus darbelio turėsim šią savaitę". — Taip, — atsakė kitas, — gaspadoriaus bernas yra sunkus. — "Ir kelias iki kapinių ilgas, ir vis kalnan".... pridėjo pirmas arklis. Ant rytojaus bernas gulėjo jau negyvas.

Bosnijos legenda (pasaka) sako, kad kada Nazareto Kudikis gimė, tai saulė dangui iš džiaugsmo augstyn pasoko, o žvaigždės aplink ją šokinėjo. Ant žemės visos žolės pražydėjo.

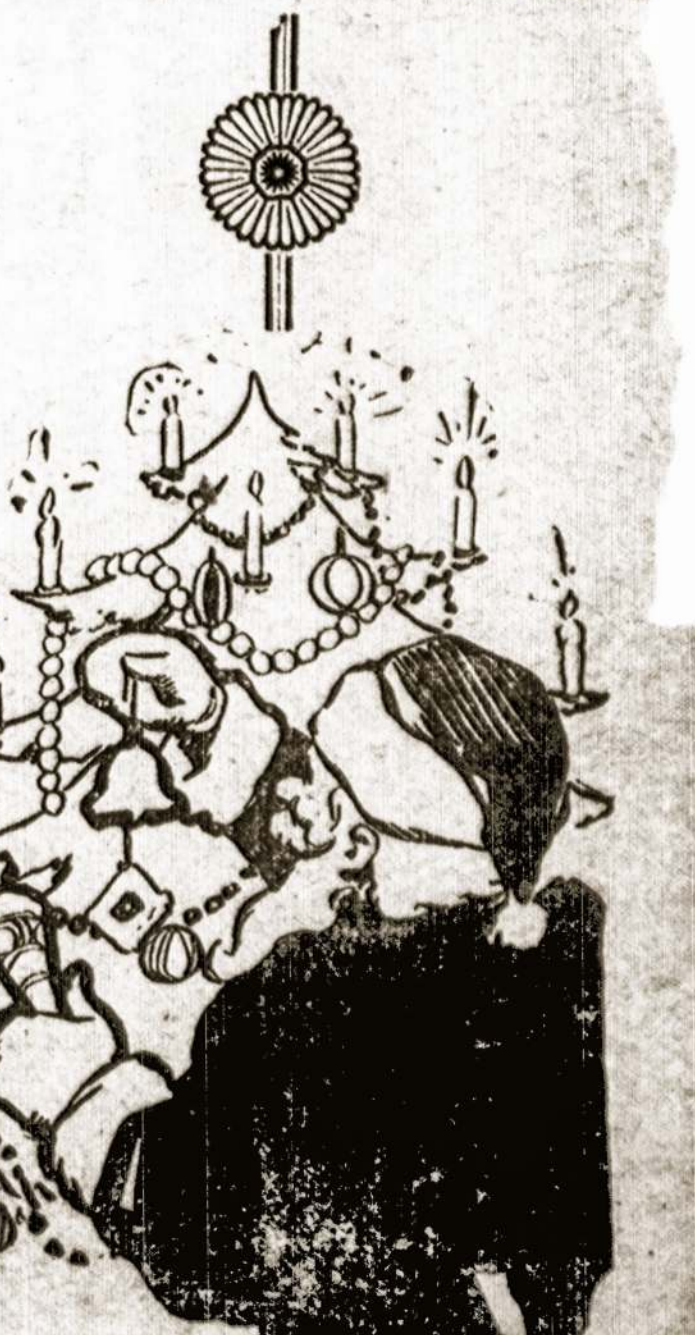
Kanadoj žmonių pasakojama, kad briedžiai vidurnaktį suklaupta atidavimui garbės gimusiam Dievui-Zmogui.

Austrijoj gyventojai turi užsilikęs įsitikinimą, buk tą nakt vilkai pridriba visokių šelmų, ir nuo jų negalima apsisaugoti. Tuomi tankiai pasinaudoja valkatos, kurie persirengę vilkais ištikro pasinaudoja žmonių tamsumu ir pridriba įvairių skriaudų.

TIKRAS KALĖDŲ ORAS.

Kalėdos be sniego — tai visai ne Kalėdos. Teisybė, jo ne visados daug turima, o kaip kada mūsų kraštuose ir visai nėra. Bet kitą syk jo pasitaiko net per daug.

Kiek galima sužinoti, didžiausiai puga Kalėdų dienoj atsitiko Anglijoje, 1836 metais. Pradėjo snigti gruodžio 24-to ir vertė be paliovos visą pirmą Kalėdų dieną. — Taip, — atsakė kitas, — gaspadoriaus bernas yra sunkus. — "Ir kelias iki kapinių ilgas, ir vis kalnan".... pridėjo pirmas arklis. Ant rytojaus bernas gulėjo jau negyvas.

Kingston. Pasimirusi čia be-
vaikė našlė Charles Vanduvater
visus savo turtus vertus kelių
milijonų doliarų paliko 18 metų
darbininkei cigarų dirbtuvės
Easterai Sleight. Minėta me-
rina du metai atgal tarnavo vie-
name hotelyj Atlantic Cityj ten

ja pažino Vanduvater; mergina teip jai patiko, kad našle-jai visus savo turtus paliko.

TIRINĖJIMAS PINIGINIO TRUSTO DARBŲ.

Washington, D. C. Speciališka komisija tirinėja toliau darbus piniginio trusto. Liudyti komisijos tapo pašauktas žinomas Amerikos turtuolis Morgan. Jis apreiškė, jog yra bankierius New Yorko. Turi banko filias Philadelphia, Paryžių ir Londonė.

VERGŲ PREKYSTA.

San Francisco, Cal. Ateivių užvežio agentas surengė čia medžioje ant činičių mergų prekybą ir smugulinkų. Rado penkias slaptas Amerikos įgabentas činiškas merginas, kurios smugulinkų buvo kaip vergės laikomos. Tuos vergių prekybus išdavė vienas činietis, kuris parodė gyvų prekybą krautuvės vieta. Tą činietį, jam keliaujant namon, ant laivo "Korea" užmušė kiti činičiai. Užmušėjus suėmė mieste Honolulu, ant Havai salų.

GAUDĖ NUMIRUSIA.

La Porte, Ind. Čionykštė policija gavo žinią, buk moteris Belle Gunes, kurios farmos visokiose vietose rado kunus 18 nužudytų žmonių, yra gyva ir gyvena vietoj vadinamoj Lithridge, provincioj Alberta, Kanada. Teisiant padėjus moteris Gunes, teismas buvo persitinkęs, jog minėta moteris sugėdavo namuose, kuriuos uždegė vienas iš jos padėjėjų. Todėl j Letheridge, iširti teisingumą dabartinio pranešimo tapo išsiųsti gabys detektyvai.

NORĖTA PINIGŲ MUŠYKLĄ APVOGTI.

Denver, Col. Čia susėkta plešikų sukalbis, kurie buvo sutarę išplėsti pinigų mušyklą. Minėto mušykloj buvo apie 500 milijonų gatavų pinigų. Plešikams vienok sutarimą išpildyti nepasisekė, nes apie jų planą buvo pranešta valdžiai ir ji pinigų krautuvės sargyklą sudrutino.

MEXIKO REVOLIUCIJONIERIAI PAĖMĖ AMERIKONĄ.

Washington, D. C. Mines Company of America pranešė Jungtinių Valstijų valdžiai, jog Mexiko revoliucionieriai užėmė jos itaisas netoli Los Azules ir jų vedėją Jamesą Colbathą paėmė. Jie reikalauja nuo jo išsipirkimo. Mexiko revoliucionieriai paėmė miestą Huejutla ir jį išplėšė, išdegino daug namų. Mieste buvo tik 50 kareivių. Jie gyvensi dvi dieni, bet turėjo pasiūti.

VILKAI MINNESOTOJ.

Nuo 1886 m. Minnesotoj už vilkų užmušimą premijoms išmokėta \$579,938, bet vilkų skaitlius nesumažėjo, bet pasidaugino. Siem premijoms išmokėta \$24,808. Už užmuštą vilką iš pradžių mokėjo po 3 dol., paskui premija tapo pakelta iki 10 dol. Bet pasirodė, jog dėl premijų tuli medėjai itaisė specialės vilkų augyklas; todėl premijos tapo sumažintos iki 6 dol.

PHILADELPHIA — ANTRAS ATEIVIŲ PORTAS.

Daugiausiai Amerikon ateivių atkanka per New Yorką. Pirma po New Yorkui ėjo Baltimore ir Boston, bet dabar pirmą po New Yorko vietą užėmė Philadelphia. Nuo 1 Liepos šių metų iki 1 Liepos šių metų j Philadelphia laivai keturių linijų atgaben 6583 kajatų pasazierius ir 49486 ateivius.

POLICIJA PAPERKAMA.

New York. Dar čia nepasibaigė tirinėjimai policijos darbų. Aikštėn išeina, jog užlaikytojai paleistuvystės namų, už tylėjimą turėjo policijai mokėti didelius pinigus. Vienas paleistuvystės namų užlaikytojas Ranes j

metus policijai kysiais užmokėjo 40,000 dol. Kādangi tokių namų New York'e yra daug, tai nuo jų užlaikytojų policija nemažai pinigų išlupti galėjo. Neįstaba todėl jeigu ne vienas policijos oficerias gyvena teip, kaip koks milijonierius; teip iš savo algos išgyventi jie negalėtų.

CIGARAI IŠGELBĖJO.

Duluth, Minn. Ant grįžtančio iš miesto namon fermerio Johno Bergmano užpuolė pulkas išalkusių vilkų. Laimė fermerio, kad jis ruke cigarą, dėl dumų ir ugnies vilkai nedrįso užpulti. Bergman degė vieną po kitam cigarą ir šaukė pagelbos. Jo šauksmą išgirdo medžių vertėjai ir su karabinais atbėgo, fermerį nuo vilkų išgelbėjo. Jeigu ne cigarai, jis nebūtų turėjęs laiko pagelbą prisiskauti.

NELAIMĖS ANT GELEŽIN. KELIŲ.

Ashtabula, Ohio. Prie Center str. geležinkelio traukinys užbėgo ant gatvinio karo skersai bėgių važiuojančio ir karą sudaužė. Užmušta prie to šešios moterys.

Green Bay, Wis. Netoli nuo čia susimušė du bėgantį į priešingą pusę geležinkelio traukiniai. Užmušta prie to vieno traukinio kūrėjas ir mirtinai apkulta mašinistas.

IŠ POLITIŠKŲ PADANGIŲ.

Nors rinkimai vos tik atsibuvo, o nauji prasidės tik už keturių metų, tai vienok kai-kurios partijos jau nuo dabar pradeda rengtis prie busiančių 1916 m. rinkimų. Pirmą pradžioje prie to ruoštis progresistų partija, neseniai turėjusi savo konferenciją Chicagoj. Jų dalyvavo ir Rooseveltas, šios partijos tverčias ir vadas. Jis savo kalboj labai prisidėjo tam, kad taikintis su republikonų partija, patarė laikytis atskirai ir rengtis prie ateinančių rinkimų. Tam tikslui išdirbta atsakantis planas ir įsteigta centralinis ofisas New Yorko, kurį visą darbą prižiūri. Nėdėl Rooseveltas priešingus susitaikymui su republikonų partija, galima suprasti jau nors iš to, kad jo draugai pranašauja, buk jis 1916 metais vėl žada kandiduoti ant S. V. prezidento urėdo. Susitaikius su republikonais, šie pastariejie jokiū būdu neleistų kandiduoti savo partijos grovėjui.

— Kartu su progresistais ir republikonai pradeda apžiurinėti ir taisyti savo sumuštus ir suskaldytas eiles. Neseniai Chicagoj atsibuvo Illinois valstijos republikonų konferencija, kuri darbuojasi savo partijos atnaujinimui. Žadama įvesti partijos organizacijos žymias permainas, kurios galėtų ją sustiprinti. Žadama sumažinti skaitlių delegatų nuo pietinių valstijų, kuriose republikonų visai mažai teisama.

Ką darys Taftas? Taftas buvo žadėjęs, pasibaigus jo prezidentūrai, užsiimti advokatura Cincinnati, Ohio, bet dabar pranešama, kad jam siuloma apimti profesorų garsiam Yale Universiteto teisių skyriui. Taipgi kalbama, kad jis gal padarys kelionę aplink pasaulį, darbuodamas įvedimui visavietinės taikos ir karų panaikinimui.

Ką kongresas veikia? 18 d. gruodžio Atstovų Butas priėmė Burnett'o bilių, kuriom uždraudžiama priimti ateivius, vyresnius negu 16 metų, o nemokančius skaityti. Išėmimas padarytas tik ateiviams, kurie bėga nuo tikybinių persekiojimų. Bilius įneis galėn, jeigu jį patvirtins senatas ir prezidentas.

— Astovų butas atmetė sumanytą nupirkti tautos nuosavybėn namus buvusio garsaus prezidento Jeffersono.

— Išmetė iš kongreso Charles C. Bowman, Pennsylvanijos 11-to distrikto atstovą už tai, kad jo išrinkimas buvo nešvariai padarytas, balsai buvo papirkinėjami.

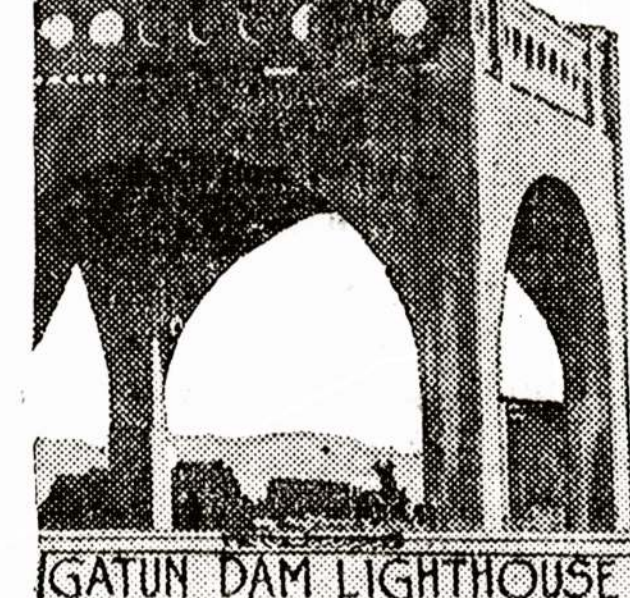
— Senate vis dar traukiasi teisėjo Archboldo byla.

Ką reiskia jums šios Kaledos?... Vaikas gimė, neįdamas jums naujo gyvenimo pažadėjimą. Ruskin.

VANDENPUOLIS PRIE PANAMOS KANALO.

Šio vandenpuolio milžiniška jiega bus sunaudota atidarymui ir uždarymui didėlių Panamos kanalo vartų.

IŠ DARBO LAUKO.

Wilkes Barre, Pa. Sustreikavo darbininkai trijose kasyklose Pennsylvania Co. Streikuoją 1500 darbininkų. Streikas užimė todėl, kad kompanija darban priėmė kelis unijon neprigulinius darbininkus. Bet streikas, turbūt, netgi trauksis, nes minėti darbininkai sutiko unijon įstoti.

Chicago, Ill. Streikuoją dailidės Anderson & Lind Co.

St. Louis, Mo. Frisco geležinkelio kompanija 25000 pasenusių tarnų paskyrė pensijas. Pensijas jie gaus nuo Liepos mėnesio ateinančių metų.

IŠ VISUR.

Neapolij, Italijoj, porte užsidėgė parafina. Ugnis pridirbo mostolių ant pusės milijono doliarų.

Vokietijoj, Muensterland distrikte, fabrikantų draugija praradino iš dirbtuvių 20000 vedėjų.

Činuose mieste Amoy ant gatvių tarp dviejų nesikenciančių draugijų užimė smarkus mušis. Užmušta daug žmonių. Net pasaukta kariūnėnė ilgą laiką nestengė besimušančių išvaikyti.

Anglijoj apdraudžiančios nuo nelaimių draugijos įvedė asekuravimą šeimynų nuo dyvnyčių; sulaukė jų tėvai gauna iš draugijos atlyginimą kaip ir apdrausti nuo nelaimių.

Šešios didėsės viešpatijos galutinai sutiko China republikai pasiskolinti 125 milijonus doliarų.

Iš ligonbučio Suvalkuose pagėgo politiškasias prasižengėlis S. Rodzevičius. Jis buvo teismo mirtim pasmerktas, bet paskui tą bausmę apkeitė sunkiais darbais be apribėjuto laiko. Daboti Rodzevičių ligonbuty buvo pastatytas kareivis. Užmigus dabojo, Radzevičius jam paėmė šinelį ir revolverį ir persirėdęs kareivių, iš ligonbučio išėjo.

Rusijos ambasadorius Pekine padavė Chinų valdžiai reikalavimą greitai sutvarkyti visą Mongolijos reikalą. Mongolija mat pasigarsino neprigulminga ir pasiuntė savo pasiuntinius Peterburgan paramos prašyti.

Berne, Šveicarijoj, 12 gruodžio atsibuvo prezidento rinkimai. Išrinko karo ministerį Edwardą Muellerį. Šveicarijoj prezidentą renka žmonių atstovų rūmų ir senato nariai. Prezidentas ten renkamasis vienienis metais, bet jeigu jis žmonėms pasirodė at-

sakantis, jį gali rinkti kelis kartus, be apribėjimo.

Varšavoj rusai studentai politechnikos ir universiteto prie Austrijos konsulato kėlė nepilnankias Austrijai demonstracijas. Su vargu policijai juos pasisekė išvaikyti.

Kijeve rusų valdžios agentai darė kratas pas lenkus, įtelgintus. Paėmė laiškus, suėmė kelis lenkus. Reviziją darė pats žandarų viršininkas lenkų, gimnastų draugijų; paėmė visus rastių lenkų lenkiškų draugijų, kaip tai "Ognivo", užrakino knygyną pramonininkų draugijos.

Žinomas Lietuvių dvarponis grafas Korvin Milevski pardavė už 2,100,000 rublių savo dvarą Bereziną ukiškajam bankui. Tas be abejonės pasistengs iš to dvaro žemės plotų burliokius padaryti. Geri mat patriotai tie Lietuvos sulenkėję aristokratai.

Ryme gauta žinia, jog turkų vadovas Epire sumušė grekų kariūnėnų prie Janinos. Grekai mėgino veržti miestą, bet turkai jų užpuolimą atmušė; mušij krito daug grekų kareivių.

Turkai skundžiasi ant bulgarų žiaurumo. Aplinkinėse Salonikos jie degina mahometonų apgyventus kaimus, skerdžia žmonis.

Sausio sekančių metų francuzai parlamento ir senato nariai rinks Francuzijai prezidentą. Laikraščiai mano, kad bus išrinktas buvęs ministrų pirmininkas Bourgeois.

Londono laikraštis "Daily Mail" gavo iš Belgrado žinią, jog Serbija susitaikė su Austrija. Albanijai bus pripažinta savivalda, o Serbija galės panaudoti vieną uostą prie Adriatiko, j kurį bus nuvestas neutralis geležinkelis.

Turkų delegatai Londone atsisakė tarybas vesti su grekų delegatais, nes Grekija nepriėmė karo sutaukymo sutarimo. Turkų delegatai atsisaukė j savo valdžią su reikalavimu instrukcijų. Kadangi ir mažųjų viešpatijų delegatai atsisakė su Turkija tarties, kol ji nesutiks, kad ir Grekijos delegatas tarybose dalyvautų, tai tarybos tapo, pertrauktos.

Rusijos ministerių pirmininkas Kokovcov, dumoj aiškindamas užsienio reikalus, pasakė, jog kaip nesusidėtų prietiekiai, ant Balkanų pussalio, Rusija laikysis neutrališkumo ryšių su draugiskoms tautos, taigi su Francuzija ir Anglija, ir sutarimų, padarytų su kitais.

Francuzijos ministerių pirmininkas Poincare mėgina dar vis prikaltėti buvusį ministrų pirmininką Bourgeois statyti savo kandidatūrą prezidento vietai, bet

Apačioj yra paveikslas kanalo žibintuvo, kuris bus viduryj kanalo ir nakties laike apšvies kelią laivams, einantiems pro Gatun vartus.

šio dar Kensingtono dalyj nebuvo (buvo puikus koncertas metai su viršum. Roseland'e, parengtas vargoninkų). Nesimaitė nei girtų, nei reikalaujančių, kaip paprastai mūsų vakaruose buna, bet visi gražiai tėjio j lošimą ir gerėjosi muzika ir dainomis geriausiųjų mūsų dailininkų. O žema įženga j vakarą (tik 25c) rodė, kad rengėjams rūpėjo ne tiek pelnas, kiek duoti gražų vakarą, kad galėtų publika ką nors geresnio išgirsti ir pamatyti. "Aušros" dr-jai ir gi liko kiek pelno, nes žmonių buvo nemažai.

Kad taip daugiau tokių gražių vakarų, tad sumazėtų pas mus ir girtuoklystė, susimazintų skaičius karčiamų ir žmonės kultūriškai pakiltų.

Bet dabar sujudo ir kitos draugijos duoti geresnius vakarus. Taip Kalėdų dienoje Liet. Scen. Mylėtojų Ratelis lošia "Iš meilės", o L. M. D. "Aidas" sausio 12 d. stato ant scenos "Blinda".

Vis žengiamė pirmyn. Be to T. M. D. 113 kp. rengia kas antrą nedėdienį prolekcijas ir po Naujų Metų rengiasi atidaryti mokyklą. B. Svogeris.

IŠ NEWARK, N. J.

Lietuviškų draugijų Newark'e yra apie kokia dvidešimtis ir tai visokių pakraipų — tikėjimiskų ir tautiskų. Septynios draugijos priguli prie Sv. Trejybės parapijos, kuri gyvuoja apie vienuolika metų. Ji gana silpnai stovėjo. Bažnyčią pradėjo statyti kun. Matulaitis, kuris čia išbuvo porą metų. Jam pasitraukiant, atkako kun. Vincas Staknevičius, kuris išbuvo apie dešimt metų. Per tuos dešimt metų parapija didinosi. Pinių sudėta keli tukstančiai. Kunigas ketino statyti naują bažnyčią. Nupirko porą lotų žemės, už kurią užmokėjo porą tukstančių, užtraukė ant bažnyčios du tukstančių doliarų skolas. Parapijos trumstai per kelis metus jos knygų nematė ir tylėjo, bet paskui tylėti neparėjo, užsispyrė knygų reikalauti norėdami įneigas ir išlaidas sužinoti. Tąsų kunigas Staknevičius su savo parapijonais atsivokino ir išvažiavo tėvynėn; žadėjo j mėnesį laiko sugrįžti, bet kad negrįžo, pirmiausia Sv. Juozapo Dr-ją pakvietė kitų draugijų komitetus. Susirinkimas atsibuvo 1 gruodžio dieną ir nutarė išrinkti komitetą ir siųsti jį prie vyskupo paklausti, ar kunigas Staknevičius sugrįž, ar ne. Vyskupas atsakė, jog sugrįž. Susirinkime 8 gruodžio dieną komitetas pranešė, jog nuo kun. brolio gauta laiškas, kad kunigas yra New York'e, bet ne Lietuvoj. Tai nutarta po Naujų Metų vėl siųsti komitetą pas vyskupą pažiūrėti ką dabar jis sakys. Susirinkimą nutarta laikyti paskutinį nedėdienį sausio mėnesio; tąsų komitetas turės paaiškinti, ką pas vyskupą girdėjo.

Reikia sykį mūsų bažnyčios ir parapijos reikalus sutvarkyti, nes reikalų daug yra. Reikia ir naują bažnyčią statyti, nes dabartinę žmonės nesutelpa, todėl didesnių švenčių dienomis tuli lietuviai priversti eiti j svetimtautių bažnyčias, nes savojoj sutilpti negali. Skolas reikia už senąją bažnyčią mokėti, o tam irgi reikia pinigų. M. P. M.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Gruodžio 15 d., š. m., T.M.D. 113 kp. surengė "Aušros" naujai vakarą.

Vakaras susidėjo iš lošimo, koncerto ir paveikslų.

Pirmiausiai tapo atlošta komedija "Dėdė atvažiuo". Atlošta taip, kaip labai retai kada pas mus yra lošiama. Visi lošėjai gerai atlošė savo roles, sunku yra pasakyti, kuris geriau lošė. Po to likosi atloštas vodevilius "Atitiko kirvis kotą". J. Grybas ir I. Vainorienė nemažiau puikiai atlošė šį vodevilį.

Po lošimo sekė koncertas. Pirmiausia p-lė A. Klimavičiūtė, žinamoji padainavo tris daineles: "Vai putė", "Il Bacio" ir "Carmeno". Reikia pažymėti, kad p-lė A. Klimavičiūtė dabar mokinasi vieną geriausį dainavimą mokytoją Chicagoj ir jos dainavime galima patėmyti žymią permainą geryn.

Po jos p-lė A. M. Dundulitė puikiai pagriežė ant smuiko "Romance" ir kitą gražų dalykėlį.

Po jos gi p-lė Malvina Horodeckaitė ir gi gražiai padainavo "Sniegas", "The Carnival" (angliška) ir "Siuntė mane motinėle".

Be to dar ekstra (nebuvo pažymėta ant programo), p. Uklertis padainavo "Temsta dienele" ir "Lietuvaitė". Taipgi p. A. Brides pagriežė ant mandolinos "Našlaitė" ir kitą kokią tai karsnelį.

Po to buvo parodyta 36 stereoskopiški paveikslai, kuriuos gražiai paaiškino p. Z. Jucaitis. Vakaras buvo labai gražus, liseina samdyti kitą nuo žydėlio.

Vertėtų-vertėtų ir mums westeriečiams sukrusti ir sekti gėrą kitų kolonijų pavyzdį. A. Mėri-tis.

IŠ GRAND RAPIDS, MICH.

Adventuose čia viskas aptilo. Gerai, kad keli draugai nuo miesto išreikalavo lietuviškų knygų viešame knygynė. Nuo dabar lietuviai gali knygynė gauti pasiskaityti lietuviškų knygų; tegul ten lankosi skaitlingai, tai knygynas pargabės knygų daugiau. Knygas galima knygynė skaityti, galima gauti ir namon parsinešti.

Čia kas metas atsidaro žiemos laike vakarinės mokyklos statūsusiems pasimokinti angliskos kalbos. Arčiausioj lietuviams mokykloj mokytojausia lietuvis mokytojas. Lietuviai noriai mokyklą lanko. Mokslas visai veltut. Yra čia ir amatų mokyklos, kurias lietuviai turėtų lankyti.

11 gruodžio vienoje mokykloj parengė koncertą. Dainuota ir lietuviškai. Ypač lietuvių dainos švėtimtaučiams patiko, už padainavimą jie dėkojo lietuviams ir prašė panašų koncertą vėl kada parengti.

Papartio Ziedas.

IŠ AMSTERDAM, N. Y.

Amsterdamo lietuvių kolonija yra nemaža. Lietuviai kol kas gražiai, santaikoj gyvena, nors ir pasitaiko kartais mažesnių vaidelių. Be jų rodosi, niekų mūsų lietuviai neapeina, bet visgi pas mus jų mažiau, negu kitur tenka girdėti.

Neseniai čia atsibuvo keturdesimtinė — pribuvo dikėai aplinkinių knygų: kun. Ramėka iš Uticos, kun. Molekaitis iš Albany, kun. Varnagiris iš Brooklyno, kun. Sedvydis iš Balyone, N. J., kun. Jakštis iš Newarko, N. J., kun. Zindzius iš Elizabeth, N. J. ir dar keli švėtimtaučiai kunigai.

Parapijonka.

IŠ PITTSTON, PA.

Šiuom laiku su darbais Pittstone ne aplinkinėj negalima pasigirti. Oras taipgi ne koks: tai šilta, tai vėl atšala.

Lietuvių benas 31 d. gruodžio turės balių — ilgiausią Pittstone balių: trauksis nuo 1912 iki 1913 metų. Vietinis klebonas taiso parapijinę svetainę, kad galima būtų krutomus paveikslus rodyt. Sakė, kad dovany kaledoms savo parapijai už locnus pinigų nupirksiąs svetainėn pianą už \$250. Neseniai išrinktas knygyno komitetas darbuojasi gerai. Po švenčių žadama jau ir knygyną atidaryt. V. Strigas.

IŠ CINCINNATI, OHIO.

Yra čia lietuvių būrelis, bet tarp jų sutikimo nėra.

14 gruodžio pasimirė 27 metų vaikas Adolfas Viltrakis. Buvo jis nevedęs. Kadangi pinigų neturėjo, o jokia draugijon neprigulėjo, tai draugai palaidojimui kuno sudėjo kiek doliarų. Palaidotas Sv. Jonas katališkaime kapinyne. Velionis pėjo iš Suvalkų gub., Vilkauskio pav. Žaliosios valstijos, kaimo Rudzių. Juozas Gasčiulis, 1101 Hopkins st.

IŠ SEATTLE, WASH.

Draugija D. L. K. Gedimino laike parengto 19 spalio baliaus surinko šelpimui lietuvių emigrantų \$460, iš savo izdo pasikyrė tam reikalui \$10.40 iš viso \$15.00. Piniagai pasiusti sekretoriui Liet. Emigr. Selp. Draugijos, A. M. Staneliui. Draugija ištaria širdinką ačiū aukavusiems. A. Kalvaitis, Draug. sekr.

IŠ WINNEPEG, MAN, CANADA.

13-to gruodžio čia atsitiko nelaimė: sudėję J. Popelčko namai. Nuostolių sieks kokių 1500 doliarų. Ant laimės iš žmonių niekas nenukentėjo, tik savininkamai tokius dalykus pavesti, o ir svetainės savosios mės netulrim, nors sulgy savo skaitlius turėti galėtų. Yra viena svetainė prie Sv. Kazimiero parapijos, bet tos mums neleidžia nei baliams, nei šokiams ir todėl prisiaina samdyti kitą nuo žydėlio.

NUO REDAKCIJOS.

Viel laikraščiu stundami rankraščiai turi būti paauktai autoriam parašu ir adresu. Rankraščių pildymui, maži turi paduoti, redakcijos žiniui, ir savo tikslų, vardą. Redakcija pasilekia sau teisę atsiųsti žiniams, jei rankraščių trumpai ir taisyti. Neatimamus laikraščiu rankraščių redakcija, pareikalaus, grąžina, autorius atgal jo lėšomis. Reikės vėlada rašyti tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Amerikos duris ateiviams uždaro. Pereitą pavasarį buvo įneštas kongresas naujas, varžantis ateivių teises, sumanymas, žinomas vardu Dillinghamo ir Rotoo biliaus. Vėliau, kaip šio biliaus pagerinimą, įnešta kitų bilyų — Burnett'o. Burnett'o sumanymas ir-gi aštrus ir skaudžiai varžo ateivių teises. Sulyg šio sumanymo ir Suvienytas Valstijas galės atvažiuoti tik tokie ateiviai, kurie moka skaityti; nemokantys skaityti ateivių bilius pataria visai neįsileisti.

Pereitą sėdė žemesnysis kongreso butas (House of Representatives) paėmė šitą Burnett'o bilyų apsvaistymui ir milžinišką didumą balsų—178 prieš 52—jį priėmė. Dabar tik lieka, kad šitą bilyų priimtų senatas ir patvirtintų prezidentas. Tada jis taps teise ir joks ateivis, turįs daugiau kaip 16 metų amžių ir nemokas skaityti (bile kokio kalboj), negalės į šį kraštą atvykti. Išėjimas iš šios teisės padarytas tik tokiems analfabetams (nemokantiems skaityti), kurie bėgs Amerikon dēlei tikybių savo šalį persekiojimų. Tokie bus įleidžiami, kad ir nemokėtų skaityti.

Nors dabar dar per anksti spėti ar šis bilius pavirs įstatymu, tai vienok taip išrodo, kad senatė jis galės dar lengviau pereiti negu atstovų rume. Jau seniau senatas pritarė dar aštresnėms prieš-ateiviniams sumanymams. Todėl visa viltis šio sumanymo panaikinimo lieka pas naują įsiskirtąjį Sup. Val. prezidentą Wilsoną, nes nežinia dar ar senatas galės jį apsvaistyti prie Tafto prezidentūros, kuri baigsis 4 d. kovo, ateinančių metų. Jeigu senatas suspėtu jį praleisti iki kovo mėnesio, tai tada Taftui prieisų jį patvirtinti, arba, atmetus, sugrąžinti Kongresan naujam svarstymui.

Nebudami pranašais, negalime tikrai žinoti, kas su šiuom sumanymu atsitiks, vienok reikėtų, kad greičiausiai jis bus priimtas ir įneis galėn.

Ar lietuviams būtų didelė bėda? Sakysim, Burnett'o bilius pereis ir, virtus jam teise, į Sup. Valstijas negalės atvykti nei vienas, nemokas skaityti savo prigimto kalboj. Kaip tas gali atsiliepti į lietuvių ateivystę, ar daug jis mums lietuviams gali užtenkti? Išėjimas šio klausimo netik žingsnis, bet ir svarbus.

Be abejonės, šiais laikais lietuviai dar priklauso prie tų tautų, kurios siūnia diktus būrius nemokantių rašyt-skaityt ateivių. Kiek tokių lietuvių atvyksta kas metai Amerikon, neturint statistikų žinių, sunku pasakyti. Vienok galima spėti, kad apie pusę čia keliaujančių iš tėvynės lietuvių yra analfabetai ir todėl, su sulyg naujo įstatymo, negalėtų į šį kraštą patekti. Abejoti negalima, kad šis naujas įstatymas sumažintų lietuvių ateivystę.

Tai gi dabar klausimas: ar tas lietuviams užtenktų, ar išeitų ant gero?

Nelabai lengva į šitą klausimą atsakyti. Atsakymas priklauso nuo to, kaip mes į jį žiūrėsime. Žiūrint europietišku lietuvių akimis, turėtum pasakyti, kad šis naujas ateivių apribėjimas nėra bėdingas ir lietuviams gali tik ant gero išeiti.

Šiandien ateivystės klausimas yra vienas iš svarbiausių Lietuvos tautinių klausimų. Lietuva yra didelis žemės plotas, ir sulyg savo ploto neyra pertirštai apgyventa. Skaitlinga išeivystė iš Lietuvos nusišalina visą kraštą ekonomiskai, palikdama jo laukus ir ūkius be darbininkų. Šiandien išeivystė tapo prasiplatinę, jog Amerikon keliauja ne tik tie, kurie, neturėdami savo sklypo žemės, yra priversti išbėgti, bet ir tie, kurie turėdami kar-tais net pusėtinus ūkius, keičia į šitą „auksą“ žemę aukso

kalnų įieškoti. Lietuvos laikraštija ir toliau matanti musų visuomeniskieji veikėjai su išgačia žiuri į kasdien vis didesnius pulkus bėgančių iš Lietuvos svietur geresnio gyvenimo įieškoti. Teisybė yra jų pusėj, kada jie sako, kad nuo tokios išeivystės Lietuvos gerovė turi pulsi ir puola: laukai neapdirbti, javai neišimti — darbininkų nėra; ūkininkystė — svarbiausi Lietuvos gerovės palaikytoja pradeda pulsi žemyn. Tas, iš eilės, atsiliepia ir ant visų kitų pramonės šakų, ant visos Lietuvos gerovės.

Nereik todėl stebėtis, jeigu tie veikėjai ir laikraščiai pradeda atkakliai su išeivybė kovoti, kad ją sulaukius, ar bent sumažinus.

Kalėdų eglaitės ir gaisrai. Kalėdų eglaitės — didelis džiaugsmas vaikams ir suaugusiems. Tačiau tankiai pasitaiko, kad tas džiaugsmas nuliudimu ir asaromis pasibaigia. Ačiu neatsargumui, nuo žvakelių, kuriomis dabina eglaitės, labai tankiai prasideda namuose ugnis. Šita kalėdinė nelaimė taip tankiai pasitaiko, kad nekuriuose valstijose tiesios uždraudė vartoti eglaitės žvakes.

Kas vartoja žvakes kalėdinėms eglaitėms padabinti, tiems patariama, išvengimui nelaimių, daboti vaikus, nepalikti jų vienu, kada eglaitė apsviesta, o dēlei visoko laikyt tams pačiame kambaryje, parankioj vietoj, vandens viedrą.

Pr. Gudas.

AMERIKA PRIEŠ BALTŲJŲ ŽMONIŲ ATĖJIMĄ.

Pagal H. Thomson.

Žemlapis, ant kurio nei miestai, nei miesteliai, nei geležinkeliai, nei valstijų rubežiai nėra paženklinoti, vadinasi fiziskas. Ant tokio žemlapio yra paženklinoti, taip sakant, gamtos vektoriai: upės, kalnai ir t. t. Šios rūšies žemlapis yra indomus iš daugelio atžvilgių. Reik žinoti, kad kalnai ir kloniai daro didelę įtaką ant lytaus ir klimato, o nuo lytaus ir klimato pri-guli žmonių pasekmingas ant žemės gyvenimas. Klimate perkarštame arba persaltame, perslapiame arba persausame žmonės negali veikti pasekmingai.

Pažvelgę į Šiaurinės Amerikos fiziską žemlapį, pamatysime, kad ji turi keturis didelius nuožulnumus: vieną linkui Atlantiko, vieną linkui Meksikinės įlankos, vieną į žiemus, linkui Didžiųjų Ežerų ir vieną linkui Romiojo arba Pacifiko vandenyno. Šių nuožulnumų žemės nėra viena ir dirva labai kuom skiriasi.

Pradėsimė savo apžvalgą nuo Rytų, t. y. nuo Atlantiko pakraščio. Žemė čion lygi, raizoma daugeliu upių, tekančių labai palengva. Traukdamiesi toliau nuo pajūrio, patinkame neaukštus kalnus ir negilius klonius, per kuriuos upės teka gan smarkiai. Nekuriuos upės turi vandenpuolių. Leisdami visi tolyn į vakarus užtikame gan aukštus kalnus, peržengę kuriuos nusi-leidžiamė į didžią lygumą. Čion randasi derlingiausia Suvienyto-se Valstijose dirva. Kukuruzų ir kviečių laukai tęsiasi mylių mylioms, ir visur ant ukų matosi riebus galvijai. Ta didži-erdvė režia milžiniška upė: Mississippi. Mums bekeliaujant dar toliau vakaruosna, patėmijame, kad pašalių išvaizda keičiasi. Augmenjis mazinasi, farmos retinasi. Sen ir ten matosi pusiau laukiniai galvijai, ganantiesi ant striukos žolės. Galop mes užlipame ant Kordiljerų augštos, numargintos skaitlingomis viršūnėmis. Tulos jų siekia virš pusrėčios mylios aukščio. Nuo tų kalnų mes nusileidžiamė į pakraštį Romiojo vandenyno. Čion apščiai gaunama lytaus ir visokios rūšies ūkis vedamas la-bai pasekmingai.

Je i mes pažvelgsime tolyn į šiaurius arba tolyn į pietus, tai mes nerasimė juose nei tokios pat žemės, nei žmonių, nei prak-monės, nei užsiėmimų. Toly į žiemus mes rasime apart aukštų kalnų tukstančius didžių ir mažų ežerų. Pietuose mes rasime ma-žiau ežerų, mažiau dirbtuvių, bet už tai čia pamatysime medvilnės, cukrines lėndres ir apelsinus au-gant. Klimatas, dirva ir pro-

duktai Suvienytuose Valstijose yra įvairūs įvairiose dalyse. Arktiskio krašto augmenjis (t. y. tokios, kurios auga tik šaltuose šiaurės kraštuose) auga ant Nau-josios Anglijos kalnų, o nekuriuose dalyse Floridos, Kalifornijos ir Luizianos vieši nuolatinė va-sara. Vienur pelkės, kitur tikri tyrai (pustynės).

Tokia tai yra dabartinė išvaizda šios šalies. Bet ji nebuvo vi-sad tokia. Milijonų milijonai metų atgal čia vanduo liuliavo. Kada žemės paviršius pradėjo ruskštėti, dvi eili salų pasirodė iš po vandens. Tos salos buvo tai viršūnės aukščiausių kalnų rytuose ir vakaruose. Žemesnės kalnų dalys buvo dar vandens apsemtos ir visa vidurinė dalį dengė vanduo. Tie kalnai nebuvo dabartinieji kalnai, kurie pasirodė vėliau; senesnieji laiko bėgyj nusidėvėjo. Žemė tarp dviejų salų eilių pakilo ir pa-sidarė sausžemis. Tas atsitiko pirmiau šiaurinėj dalyj, o erdvę aplink Mississippi upę dar ilgai stovėjo vanduo. Upės nesė nuo kalnų didelę daugybę smėlio ir dumblo, — naseklino vietą, ir ta galop išdžiuvo. Pasirodė augmenis ant žemės ir tukstantme-čių bėgyj augo ir nyko, užkloda-mos žemę sluogsnis po sluogsnis, patol tokiu būdu nepadare sluog-snius dang pedų storis. Klima-tas nebuvo tuomet toks, kaip jis yra dabar. Tie augmeninės me-dėgos sluogsniai, kurie suanglė-jo, parodo, kad klimatas Pensil-vanijoj buvo tuomet karštesnis ir drėgesnis, negu dabartinis Flo-ridos arba Luizianos.

Kalnai, pakilę aukščiau jūrės lygumos, tuoj pradėjo dilti po ietelme lytaus ir oro, karsčio ir šalčio. Mokslo vyrai mums sa-ko, kad nekuriuos dalis kalnų ry-tuose buvo nemazai, kaip pen-kiamis myliomis augstesnis negu dabar. Kalnai-gi vakaruose yra jaunesni ir netaip nudilę. Vakaruose randasi taip-gi kalnų viršūnės, kurios yra užgesusių vulkanų viršūnėmis. Valstijos Washingtono, Oregono, Idaho ir dalis Kalifornijos ir Nevados buvo anuomet visi uždegtos tų vulkanų lava. Kalbas Flood Oregono ir kalbas Shasta Kali-fornijoj yra geri tų užgesusių vulkanų pavyzdžiai. Lava pada-ro labai derlingą dirvą ir tame tai yra derlingumo priežastis Wa-shingtono ir Oregono valstijo-se.

Ypatingi gyvuliai gyveno tuo-metiniame šiltame klimate. Tu-li jų buvo didesni, negu by kuris dabar gyvenantis. Buvo lakiojan-ti driežai ir driežai sluožiojanti bei vaikščiojanti. Vėliau atsirado šlapiai (dumbiliai), dideli ra-ganosiai, kupranugariai ir bai-sūs tigrai. Dar vėliau atsirado mamutai ir mastodontai. Vieno tokio milžiniško mastodonto ske-letas tapo atrastas ties New Yorku. Jisai nuskendo baloj daug tukstantmečių atgal. Jo smukį buvo keletas šaknčių, kurias jis kramtė, kuomet pradėjo skęsti.

Tukstantmečiai prasklino ir vėl viskas persimainė. Pirmiau bu-vo šilčiau, negu dabar. Vėdžio šalčio gadyne. Ledai, vadina-mieji gletčeriais, apdengė didesnę šios šalies dalį. Pasak mokska-vyrių, storis tų gletčerių buvo milžiniškas. Tulose vietose buvo virš mylios storas. Tas bausis le-do sluogsnis atsiliko nuo šiau-rės ir apdengė visą Naująją Ang-liją, New Yorką, New Jersey'e, Pensilvaniją ir šiaurinę dalį Mis-sissippi'ės klonio. Tas gletčieris slinko palengva, nustumdamas dirvą, išriaušdamas uolas, nu-gniauzdamas kalnų viršūnes ir stumdamas prieš save dideles kravas žemių ir žvyro. Dideli akmenis šen ir ten išmėtyti po šalį, yra gletčerių atgabendai.

Antra didelė gletčerių atlikto darbo pasekmė — tai ežerai. Pažvelgę ant Šiaurinės Amerikos žemlapio, pamatysime daugybę ežerų šiaurinėj dalyj ir sulygi-namai mažą skaičių pietuose. Vieno Minnesotos valstijoj yra skaitoma jų iki dešimties tuk-stančių. Didieji ežerai: Superior, Huron, Michigan, Erie ir On-tario yra taip-gi gletčerių darbas. Toki ežerai galejo pasidaryti tre-jopu būdu. Kartais gletčieris palikdavo dideles žemių mąsas su dideliemis duobėmis. Toms duobėms prispilidžius vandeniu, pasidarė nedideli ežerėliai. Kar-tais gletčieris, patengęs slinkda-mas kloniu, stūmė prieš save daugybę molio ir žvyro. Ištipus gletčerių, klonai pasilikdavo su-

tvenkimu ir, prisipildę vande-niu, padarė ežerą. Kartais di-delio sunkumo gletčieris mink-šėse vietose išriaušdavo duobes ir tokiu būdu padarydavo eže-rui pradžią.

Dideles, labai dideles atmai-nas padarė šalį tas atsilinkęs ledas. Mokslo vyrai negali pa-sakyti, kaip ilgai tęsėsi tu ledų gadyne. Vis-gi galima drąsiai sakyti, kad ji tęsėsi daug tuk-stantmečių. Galop, klimatas at-simainė, ledai sutirpo ir šalis pa-sidarė maž-daug tokia, kokia ji šiandien yra. Tas atsitiko gal penkis arba net ir dešimt tuk-stančių metų atgal. Po ledo su-tirpimo įvyko kitokios apyvostos. Todėl ir skirtingi gyvuliai atsi-rado. Ledai padarė galą tiems dideliems, keistiams gyvuliams. Ir dabar jų vietą užima kitoki. Daug gyvulių, panašių, į Euro-pos gyvulius, apgyveno miškus ir lygumas, bet visgi daug gy-vulių, besirandančių dabar Ame-rikoj, nepriguli prie šio sause-mio, bet tapo atgabenti iš Euro-pos. Iš kitos vėl pusės, toli gy-vuliai tapo nugalbenti Europon. Pavyzdžiui, kalakutas nebuvo Europai žinomas pirm Amerikos atradimo. Iš naminių gyvulių Ameriką teturėjo šunį. Galvi-jai, arkliai, kiaulės, avys, vištos tapo iš Europos atgabenti. Iš augmenų Amerika Senamjam Svietui davė tabaką, pomidorus (tomatus), bulves, kukuruzus ir kitas augmenis.

Nėra jokių tikrų žinių kuomet žmonės atsirado Amerikoje ir iš kur jie atėjo. Nekurių manoma, kad tai atsitiko pirmiau, negu ledų gadyne užsibaigė. Daleisti-na, kad jie atėjo iš Azijos per Alaską ir apgyveno šiaurinę ir pietinę Ameriką. Daleistina, kad Alaską su Azija jungėsi tuomet sausžemiu ir juo žmonės atėjo. Taip-gi daleistina, kad jie pa-prastuose savo laiveliuose persi-eklavo į šią šalį. Dar kiti mok-slinčiai mena, kad Amerika ir Europa jungėsi šiaurios sausžemio juosta, kuria ir galima buvo pa-siekti šį kontinentą. Šiandien jau žinome, kad pirmieji balti žmo-nės, Leifo (Eriko sunas) ve-dami, per Grenlandiją atėjo šion šalin 500 metų pirm Kolumbo. Jis rado čion randonparvius žmo-nes.

Pasakojimas apie tų drąsių skandinavių kelionę tapo pamirš-tas. Todėl Kolumbas, atradęs Ameriką, manė, kad jis apvažia-vo žemės kamuolį ir pasiekė Azijos, butent Indijos krantų, iš vakarų pusės. Vietiniai tad gy-ventojai ir tapo pavadinę indijo-nus. Iš tikrųjų-gi Kolumbas tik ketvirtą dalį keliuonės aplinkui žemę tebuvo padaręs.

Dabar pakalbėsim apie indijo-nus.

(Užbaigia bus).

KALĖDOS JAPONIJŲ.

Nors japonai neyra krikščio-nys, bet tuom pačiu laiku jie tu-ri savo ypatingą šventę, kuri at-sako krikščionių Kalėdoms. Besitariant tai šventei, žmo-nės išanksto prie jos ruošiasi ir sulaukė šventę ją su dideliemis iškilmėmis. Gatvės ir namai puik-čiausiai sulyg išgalės dabinais japoniskomis liampomis ir me-deliais.

Prieš kiekvienus vartus ar du-ris japonietis stato k d o m a t - s u arba eglaitę, kuri labai pri-mena musiškes Kalėdines eglai-

tes; jį pas japonus skaitoma žen-klu meilės, užsitikėjimo ir jaun-os, žałos, niekados nedžinstančios gyvybės.

Viršų durij prikabinama vėž, kuris turi apkabings pomaranč- (orendži). Tas turi reikšti ge-riausiu vėliūmuis, — kad gaspa-dorius gyvuotų sveikas pakol jo priešai susisuktų, kaip tas vėžys. Gatvės tampa medžių alejomis, ir kada nakčia užžiebama visas fantastiškas japoniškas liampu-tės, ant medžių pakabinatas, — regykla buvo tikrai graži ir ne-paprasta.

PIRMOJI KALĖDŲ ŠVENTĖ AMERIKOJ.

Pirmoji Kalėdų šventė Ame-rikoj buvo toli gražu nelinkima. Kolumbas. Amerikos suradėjas, kartu su savo draisiai jureivais, praleido ją, budamas didžiausie-ma pavojoj, kuris grėsė jam ir jo draugams pasitaikius nelaimėi su svarbiausiu jo laivu, vardu Santa Maria.

Kuėios vakare "Santa Maria", kuri nuo rugsėjo mėnesio, palikus Kanariškąsias salas, drąsiai rėžė Atlantiko vilnis, apsisitojo netoli šalį, šiandien vadinamą Haiti sa-lomis.

"Santa Marijos" įgula, kartu su Kolumbu, praleido sekančią dieną, t. y. Kalėdas, ant salos ir ant kito mažo laivėlio Nina, bu-dami visai ne linksname upė, nes kaip sykis Kuėios dieną minėtoji "Santa Marija" užsoko ant negilios vietos ir pavandeni-nių uolų ir taip pavojingai pra-dėjo krypti šonam, kad medinio laivo šonai, dugnas ir stiebai net pradėjo braskėti. Įgula, matyda-ma, kad laivas turės pražūti, pra-dėjo skubiai visus proviantus kelti ant kito mažo laivėlio vardu Nina. Aštuonioliką valandų be pertraukos visų trijų Kolumbo laivų jureiviai prakaituodami sun-kiui dirbo gelbėdami nuo nelai-mingo laivo viską, ką buvo ga-lima.

Apie pusiaudienį, Kalėdų dien-ą, nuilęs sustojė dirbti. Visa įgula tada valtimis nuplaukė į salos kraštą ir, sulyg išpanų pa-pratimo, pirmiausia pastatė aug-čią kryžių, užkiso geltoną Ispa-nijos vėluvą ir čia pat išklausė mišių, kurias atlikė su jais esan-tis vienuolis. Povakarėj, pasi-sėję, vėl ėmėsi už nepabaigto darbo. Tai buvo pirmos Kalėdos, ant Amerikos krantų atlaikytos.

IVAIROS ŽINIOS.

Je Laikraščiai pranešė buk Ga-licijoj mokyklos tupo uždarytos. Vienuolynai prirengti sergančių ir sūzeistų priėmimui.

Rusijos valdžia ir privatiški depozitoriai, valdžiai patarus, at-siminėja savo pinigūs iš Vokie-tijos bankų, nes tikisi karo.

Je Is Peterburgo Varšavon atėjo žinia, buk pravoslavų synodas rengiasi dviliniu įrengti stacia-tišką dviasiką akademiją. Nors Lietuvių pageidaujamus visokios rūšies mokyklos, bet be šitos akademijos Lietuva gali apsieiti. Ji, kaip ir kitos tos rusies aka-demijos, bus platinioja staciati-kišką mokymą ir tikėjimiskų vaidą.

Rusijos valdžia įengia Var-šavoj karšiąją orlaivininkystės

mokyklą, arba, geriau sakant, Varšavon mokyklą perkelia iš Gatčinos. Direktorium mokyk-los yra pulkininkas Uljaninov.

Je Ukiškasis bankas Suvalkų gubernijoj pirkto dvarą Paširvin-tys ir jį išdalino rusams kolio-nistams. Kolionistai tie Suvalkų gubernijon, taigi Lietuvon, val-džios partraukti iš Kijevo ir Smo-lensko gub. Jiems valdžia kėti-na ir cerkvę pastatyti.

Je Galicijoj, mieste Jaroslavy suėmė kokį vaikną Slevinskį, kuris sukinėjosi aplinkinėse ir nuiminėjo vietų pavėkslus. Su-imta jis netoli Maidano, kur mē-gino pereiti į Rusijos pusę. Rado pas jį dokumentus ir planus už-siutus po švarko pamušalu. Ma-tyt tai buvo Rusijos šnipas. Sanvaite atgal tvirtovėj Poze-nupl suėmė šnipą apsiuredžiusį Austrijos oficerio drabužiais. Abudu šnipai sėdi kalėjime.

Je Galicijoj drutinami skubiai tvirtovių fortai, aplink juos da-romos tvoros iš akotinuotų vie-lų. Gyventojai parubežinių kai-mių palieka namus ir pulkais bēga toliau nuo rubežiaus, nes bijosi netikėto rusų įsiveržimo. Par-duoda kuopigijausiai viską, ko pa-imti negali.

Je Paryžiaus laikraštis "Temps" praneša, jog Austrija sumobili-zavo visą savo kariuomenę ir ka-ran galutinai yra prisirengusi. Prie Rusijos rubežių sutraukė keturis kariuomenės korpusus; du korpusai sutraukti Bosnijoj. Su-mobilizuoti teipgi Kašan ir Pres-burgo korpusai.

Atėnų laikraščiai pagarsino, jog laike paskutinio laivyno mu-šio Dardaneliuose tapo užmus-tas turkų laivyno vadovas, vice admirolas Halil paša. Laivas "Kheyr-ed-Din", ant kurio buvo Halil paša teip drūčiai tapo pa-gadytas, kad vos laikėsi ant van-dens paviršiaus; pagadyti tapo ir kiti 3 turkų laivai.

Turkų atstovai Londone rei-kalauja, kad Turkijai būtų leista gabenti maistą į apgultas tvirto-ves, kitaip jie žada tarybas per-traukti ir vėl karą pradėti. Mano-ma, jog kiti kraštai neleis išnaujo karui užsėdėti.

Greikų orlaivai nuo viršaus mėtė bombas į miestą Janina ir labai daug nuostolių pridirbo.

Je Vokietijos piliečiai, sudruti-nimui orlaivių laivyno sudėjo \$1700000 ir tuos pinigus kaipo Kalėdų dovaną pavedė cietoruii Wilhelmui.

Je 12 gruodžio dieną pasimirė Bavarijos regentas kunigaikštis Luitpold. Jis buvo sunus kara-liaus Leopoldo I.

Je Francuzijoj, aplinkinėse Mor-nay nupulė vokiškas orlaivias, kuriame buvo vokiškas oficerias. Orlaivį ir oficerą tuoj paėmė francuziškį žandarai, nes mano, kad tai buvo Vokietijos šnipas.

Je Konstantinopolj vėl nuo turkų vadovo Janinoj gauta ži-nia apie sumušimą grekų. Už-mušta 400 grekų, o dar daugiau jų sužeista.

Laikraščiai praneša, jog Serbi-ja susitaikė su Austrija. Serbi-ja jau nespriešina savistovystei Albanijos. Kad tam daugiau nieks nespriešina, o ypač Fran-cuzija ir Vokietija tam teipgi pritaria, tai galima tikėti, jog albanai sulauks savistovystės. Albanai, tai seniausie pietinėj Europoj tauta, kaip lietuviai se-niausia tauta Šiaurinės Europos.

Nors Europoj šiuoį kartu tru-putį išrodo ramiau, bet Austrija visgi rengiasi karan. Žiemos lai-ke karo nieks nenori, bet pavasa-ryj vaidai vėl gali kilti; todėl Austrija laiko tarnystoj visus atsargos kareivius. Netoli Zem-lino Austrijos kariuomenės pa-trolė sugavo serbų oficerą, ku-ris su dinamitu mėgino išgriauti svarbų tiltą. Visus prie Serbi-jos rubežių tiltus daboja Austri-jos kariuomenė.

Je Rusijoj revoliucionieriai vėl pabudo. Netoli stacijos Bobia revoliucionieriai užpoė karei-vius gabenančius konfiskuotus karabirus gabenamus iš Prusų. Susirėmime užmušta vienas ka-reivis, o keli sunkiai sužeista. Revoliucionieriai paėmė ne tik konfiskuotus ginklus, bet ir ka-reivių karabirus ir pabėgo. Tur-

but konfiskuotieji karabimai be-vo revoliucionierių gabenami. Lenkijoj teipgi neramu. Len-loi, kilus karui Rusijos su Aus-trija tuojaus sukiltų ir stotų Austrijos pusėj ir prie sukilimo jie prisirengę; ta žino gerai ir Rusijos valdžia.

Je Japonijos cietorius pakvietė kunigaikštį Tavo Kašurą sutver-ti naują ministeriją, bet nežinia, ar jam pasiseks tas padaryti. Ku-nigaikštis Katsura kariškus mok-slus ėjo Vokietijoj. Buvo jis ka-ro ministriu 1900 m., o ministe-rių pirmininku — 1901 ir 1908 m.

Je Londone koksai amerikonas milijonierius už 14000 dol. pirkto Franklino pavėkslą, tepliotą Chamberlaino.

Je Chinuose prasidėjo rinkimai parlamento atstovų. Kaip iki siol, progresistai ima viršų ant kitų partijų.

Je Ant viso žemės paviršiaus pieno produkuojama per metus 1,320,000 tonų: Jungtiniose Val-ščiuose Šiaurinės Amerikos 305,000 tonų, Rusijoj 170,000, Vo-kietijoj 150,000, Austrijoj 85,000, Italijoj 77,000, Kanadoj 65,000, H'landijoj 60,000, Svedijoj ir Norvegijoj 40,000, Francuzijoj ir Anglijoj po 10,000 tonų.

Je Pereitą sanvaite Vokietijoj siautė vėtros, kurios daug blogo pridirbo. Buvo drange smarkus lytus, kuris pagimdė tvanus.

Je Austrija karo reikalams, per tarpininkystę Amerikos bankų: Kuhn, Loeb & Co. ir New York City National Banko užtraukia paskolą 100 milijonų kronų.

Je Vengrijos sostinėj Peszte bu-vo smarkios mustynės tarp po-liciestų ir darbininkų keliančių protestą prieš Austrijos rengia-mą karą su Rusija. Susirėminė sužeista daug žmonių; sužeista 12 policistų. Suimta 86 demon-strantai.

Je Aplinkinėse Cataldja turkai užmušė pasikėlusį jų pozicijas apžiūretį orlaivininką francuzų esantį prie bulgarų, Drą Julcų Constantin. Orlaivys nupulė, bulgarai šoko orlaivininką gel-bėti, bet rado jį jau negyvą, per-vertą kelių kulky.

Je Meksiko prezidentas, Madero, negalėdamas revoliucijos suval-dyti, atsisaukė į popiežių su pra-symu atlaikyti visur maldas, kad Dievas revoliucijoms galą pada-rytų. Kaip sako, popiežius tai pažadėjo padaryti, tik kasžin, ar tas nuramįs neužganėdintus iš savo valdžios Meksiko piliečius.

Je Rusiškieji laikraščiai garsi-na, buk turtingi žydai sjonitai pradėjo su Turkija tarybas. Jie nori nuo Turkijos nupirkti Pa-lestiną ir ten įkurti žydų vieš-patiją. Bet dabartinėj Palestinoj gyvena, turbūt daugiau krikščio-nių, syrijonų ir arabų negu žydų.

Je Kunas Londone mirusio Amerikos ambasadoriaus Reido iš Anglijos bus pergabentas Ame-rikon. Anglijos valdžia duoda karšią laivą kuo Amerikon per-vežimui. Tai jau nemažas pri-lankumas Anglijos valdžios miru-siam Amerikos ambasadoriui. Bet nei Amerika, nei Anglija ne su visais kitų kraštų mirusiais ambasadoriais teip mandagiai el-giasi.

Je Sausio mėnesy Anglija ma-no galutinai Egipte apsaukti sa-vo valdyba. Ji rods ir dabar val-do Egiptą, bet jis visgi yra neva Turkijos valdyba. Egipto ku-nigaikštis Fuad siulosi į karalius Albanijos, nes buk jo protevai buvo albanai. Fuad mokinosi Italijoj.

Laikraštis "Zeit" paduoda ži-nią, buk apšaukus Albaniją ne-prigulminga, terp albanų krik-ščionių ir mohometonų užgimė vaidai; krikščionis protestuoja prieš išrinkimą Ismael Kemala Bego tuomtarpiu prezidentu, nes jis yra mahometonas.

NAUJI RAŠTAL.

Kalėdų Giesmė. Miltam cho-rui su pritarimu vargonų. Mu-ziką parašė P. Čiurlionis. Išlei-do Sąjunga Lietuvių Vargonin-čių Amerikoje, 1912 m.

SNIEGAS.

Iš Lietuvių padarimų.

TIK vieną kartą ant metų, — pirmą dieną Kalėdų, — kuomet pirmas rytmečio varpo balsas pradėsia sustingusį žiemos orą, pranešdamas linksnį, apie kudiškio gimimą, naujieną, Raulas su Mariuka išlenda iš po pokalnės, pasiklauso varpo gaudimo ir vėl abu grįžta atgal, pokalnėn.

Ir vėl tenai per išstus metus gal iki kitų Kalėdų pirmo varpo gaudimo, linksmai ar vargingai gyvena. Jau ilgai jiedu tenai gyvena. Jie ten gyvena nuo to laiko, kada jiedu Kalėdų naktį be jokios žinios dingę; nuo tada, kaip juodu kaž-kokia gera ar pikta dvasia ton pokalnėn intraukė. O toje pokalnėje daugybė tokių nelaimingų žmonių, daugiausia taipgi per Kalėdas užgrobtų... Taip ir mirga tas pokalnis palocius tais nelabaisiais žmonėmis! Bet jiems, išskiriant Kalėdų rytmetį, pasirodė nevalia. Neduok Dieve, jeigu kuris-nors pirma paskirto laiko pasirodytų!...

O tas kalnas daug kuom skirtingesnis nuo kitų. Jis stovi ant Nemuno kranto, — augstas, apvalinis, apaugęs mažais, rodos, kaž-ką slėpiningo pasakojančiais, krumais, ir sutemus išrodo lyg kokis palocius, lig kokis pylimas... Kaž-kur ant to kalno, pačiam viduryje, yra skylė. Ta skylė gili-gili. Mesk jon akmenuką, tai už valandos laiko išgirs atsimušant į kaž-ką kieta, it į marmurines grindis, o kartais rodos it į kokius žmones... Bet tuos akmenėlius mažai kas mato ir mažai kas tą skylę atranda. Juk ten, sulyg padavimu, žmonės gyvena; mėtant-gi akmenėlius, galima juos suskaidyti. Tiksliai retkarčiais koks drąsuolis, naktinė, kuomet niekas nemato, drebėdamas visu kūnu, immeta ton skylėn akmenėlį ir "kaip gyvas" nešasi pakalnėn. Ir tik ten stovėdamas, už valandos laiko, išgirsta, kaip akmuo atsimušą į žmones, o jie, — tie pokalniniai žmonės — skaudžiai-skaidžiai suvartoja... Raulai su Mariuka, tik išgirdus pirmą Kalėdų rytmečio varpo balsą, tegalima išlįsti iš po pokalnio, pasiklausti, pasigėrėti linksmaus varpo gaudimu.

II.

III, šalta, apie Kalėdas buvo žiema. Sniego visur kupinai. Salties neįpasakytas. Jau labai seniai nebuvo, pagal senų spėjimą, tokių šaltų žiemų. O tokios žiemos apie Kalėdas nebūna tikimamos žmonėms: jie daug reikalų tuom metu turi. Vazinėjimas su visokiais reikalais į miestus ir miestelius, užsipašymas svečių ant švenčių, samdymas tarnų, — tas viskas taip baisiai vargina.

Bet štai šiandien. Kučios dienoj, turbūt pats Dievas jau susi-pratęs atsisleido. Salties daug mažesnis, sniegas atidreko. Vaikai jau ne vieną iš sniego "bobą" surito, ir už tai nemažai gavo nuo savo motinų "vėjo", — kam Kučios dienoje tokiais paikais darbais užsimindėja... Žodžiu, oras persimainė... Bet tas dangus... Tokis tamsus, apsiniaukęs, suraukęs piktai debesiais savo kakta, kaž-ką tokio reikalauja. Nepagalvoja, nepamįslina, kad šiandien, rytą ir dar kelias dienas turėtų būti gražu-gražu. Turėtų skaisčiai, kad ir žiemos, saulutė šviest ir apipilt deimantais visus, sniegu padengtus, plotus.

Raulas Raulukaitis iš-pat ryto, kučioj, su savo visa šeima trūsėsi. O tiek to darbo prieš šventes! Netik kad grįnčioje, bet ir kitose triobose to darbo net "per akis". O vis tai reikia padaryti, atlikti. Taigi jis ir nesnaudė. Ir netik kad grįnčioje, kas buvo moterims persunktu, pagelbėjo, ne tik kad dailiai apkasinėjo apie grūnčią sniegą ir išbarstė visus takelius pieskomis, bet klūone apvalė grendymą, o tvartus minkštai naujais šiaudais išlojo — lai ir gyvulių žino, kad bus didelė šventė ir kad juos prižiūrį geras gaspadorius. Lai žino, kad rytą bus iškilminga, paminėjimo daug liaudžiai gerovės troškuso žmogaus gimimo diena.

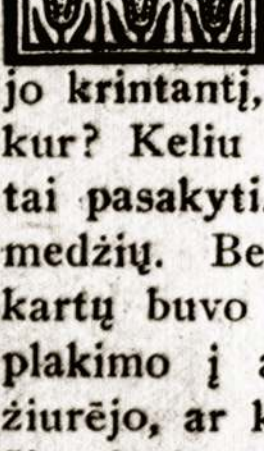
Bedirbant, besitrušiant, Raulas užspėjo pamatyti, kad jau temsta. Suskubo jis. Pasikinkė važelin bėrį. — Vaikučiai, — tarė Raulas savo jauniems sunams, — pabaigkit, kas dar likosi neužbaigta. Sienuol nepamirškite atnešt. Išvažiuojant Raului žmona tarė: — Paskubėk, Rauluti, — matai jau pradeda snigt. Žinai, kartais gali visai atsitikti... — Ka, — gal paklyst? — užklausė Raulas tvirtu balsu. — Visai gali atsitikti, kuomet baisiai sniega... — Ne boba esu, — išdidžiai atkirto Raulas. Sudėjus bėriui valdėmis, išvažiuo parsivežtų Mariukos, kurią jau veik nuo Visų Šventų turėjo sau už tarnaitę pri-sikalbinę.

Išvažiuojant iš kiemo, jau smarkiau ir smarkiau krito drėg-nos sniegurėlės ir putė lėpnus, kabinantis vėjas.

III.

ETOLIMA buvo Raulo kelionė. Per Nemuną keletą verstų pavaziavus — ir jau pas Mariuką. Taigi už pusantros valandos Raulas su Mariuka jau grįžo namo. Bet važiuoti buvo baisiai sunku. Dangus su žeme maišėsi. Pašėlusiai duksta vėjas, drabsto šlapia, be persto-jo krįntantį, sniegą važiuojantiems tiesiog į akis. Vaziuoja. Bet kur? Keliu ar laukais? Ton pusėn, linkui namų, ar ne? Sunku tai pasakyti. Pirmiau Raulas tēmijo kad nors ir ant apsnigtų medžių. Bet dabar jie jau dingę, kaž-kur paliko... Bėris keletą kartų buvo apsigrižęs, neišlaikydams skaudaus vėjo su sniegu plukimo į akis. — Jau keletą kartų buvo sustoję. Klausėsi, žiūrėjo, ar kartais nepamatys kur spingsančio žiburėlio, reiskiančio, kad netoli žmonės gyvena, ar neišgirs kur kokių žmonių balso... Ir lyg tyčia, lyg kad kas pasityčiodamas, erzindamas keleivius, šmestelėjo šviesle, pasigirdo balsas, kuris nuolatos didinosi ir pagalius virto į klyksmą, lyg kokį vaitojimą... Bet ir tas taip greit prapuolė, taip greit išnyko, kaip kad ir to žiauraus vėjo nešamos sniegurėlės: susimaišė kaukiančiame vėjuje ir dingo... Nei matyt, nei girdėt... O sniegas su vėju, it mazi išdykę vaikėžai, šaiposi, tyčiojasi ir paslaptingu, mažai tesupran-tam, niekad jiems negirdėtu balsu kužda ausysna: — Žusit, žusit, žusit!...

Sudrebėjo keleiviai, nusiminė. Mariuka, kaip apusės lapas drebėdama, pusiau lupų tarė: — Daug kartų pasakoję manelė, kad tokiose pūgose užklydę žmonės žuva... — Ne! — abejodamas, bet visuomet daug savim pasiti-kėdamas, daug matęs, valstietis atrėmė. — Tai negalimas daiktas.

TIK vieną kartą ant metų, — pirmą dieną Kalėdų, — kuomet pirmas rytmečio varpo balsas pradėsia sustingusį žiemos orą, pranešdamas linksnį, apie kudiškio gimimą, naujieną, Raulas su Mariuka išlenda iš po pokalnės, pasiklauso varpo gaudimo ir vėl abu grįžta atgal, pokalnėn.

Ir vėl tenai per išstus metus gal iki kitų Kalėdų pirmo varpo gaudimo, linksmai ar vargingai gyvena. Jau ilgai jiedu tenai gyvena. Jie ten gyvena nuo to laiko, kada jiedu Kalėdų naktį be jokios žinios dingę; nuo tada, kaip juodu kaž-kokia gera ar pikta dvasia ton pokalnėn intraukė. O toje pokalnėje daugybė tokių nelaimingų žmonių, daugiausia taipgi per Kalėdas užgrobtų... Taip ir mirga tas pokalnis palocius tais nelabaisiais žmonėmis! Bet jiems, išskiriant Kalėdų rytmetį, pasirodė nevalia. Neduok Dieve, jeigu kuris-nors pirma paskirto laiko pasirodytų!...

O tas kalnas daug kuom skirtingesnis nuo kitų. Jis stovi ant Nemuno kranto, — augstas, apvalinis, apaugęs mažais, rodos, kaž-ką slėpiningo pasakojančiais, krumais, ir sutemus išrodo lyg kokis palocius, lig kokis pylimas... Kaž-kur ant to kalno, pačiam viduryje, yra skylė. Ta skylė gili-gili. Mesk jon akmenuką, tai už valandos laiko išgirs atsimušant į kaž-ką kieta, it į marmurines grindis, o kartais rodos it į kokius žmones... Bet tuos akmenėlius mažai kas mato ir mažai kas tą skylę atranda. Juk ten, sulyg padavimu, žmonės gyvena; mėtant-gi akmenėlius, galima juos suskaidyti. Tiksliai retkarčiais koks drąsuolis, naktinė, kuomet niekas nemato, drebėdamas visu kūnu, immeta ton skylėn akmenėlį ir "kaip gyvas" nešasi pakalnėn. Ir tik ten stovėdamas, už valandos laiko, išgirsta, kaip akmuo atsimušą į žmones, o jie, — tie pokalniniai žmonės — skaudžiai-skaidžiai suvartoja... Raulai su Mariuka, tik išgirdus pirmą Kalėdų rytmečio varpo balsą, tegalima išlįsti iš po pokalnio, pasiklausti, pasigėrėti linksmaus varpo gaudimu.

As jaučiu, — namai arti. Tik kad tas sniegas, taip padukusiai lenda akysna...

— Taigi kad tas sniegas... — tarė Mariuka. — Vaziuoja toliau.

Bet tokia įvairi, ypatinga apielinkė. Kaž-koki augsti, balti aurai...

Raulas suprato. Vaziuoja tiesiai viduriu Nemuno, jojo kran-tai, padengti sniegu, išrodo augstais mūrais.

— Štai Mariuka, sakiau, kad mes esame arti namų, — tarė pradžiugusiu balsu Raulas. — Vaziuojam Nemunu, o ten, ant kranto tuojaus ir mūsų namai... Nežusim, Mariuk!...

Neįpasakytai pudžiungo abudu.

Jų širdysna krito vilties ir džiaugsmo spindulėlis. Lengvai, maloniai suplasnojo jų širdys... Parvažiuos namo. Visi namie nudžiugs. Parvažiuo, dangeliui apipasakos, kaip jie klaidžiojo po baltu sniegu apklotus plotus... Pasakys, kaip pavojinga kur-nors važiuoti nakties laiku, kuomet sniegti... Daug jie visiems pa-pasakos...

Bet ne ilgam tas džiaugsmas.

Jis taip greit, taip slidžiai, kaip vargingai gyvenančiam žmogui apie laimę mintis, pažvelgė akysna, šyptelėjo ir išny-ko... Nulėkė lengvo paukštelio sparneliais toli-toli, palikdamas juos ten pat ant Nemuno vidurės, tarp dviejų, sniegu padengtų, krantų...

Sunkiai, vargais-negalais buvo užvažiuo ant kranto. Jau ma-nė, kad tuojaus bus Raulo namai. Bet staiga kaž-kur krito... Grabėsi, kaip dideliame vandenyne skėsdam, po sniegą... Nu-krito pakalnėn, ant Nemuno.

— Mariuka, ai Mariuka, kur tu?! — Sautė iki juostos sniege stovėdamas Raulas. — Kur tu, Mariuka? Kur bėris?...

Tik vienas Raulas pakalnėje, it juroje, sniege. Kur arklys? kur Mariuka? Raulas nežino. Žino jis, kad sykiu su Mariuka puolė pakalnėn. Ji grabėsi už jo, norėjo susilaikyti. Bet kur ji dabar?

— Mariuka, balandėlė... — gailiu, kimstančiu vėjuje, balsu saukė Raulas. — Mariuka kur tu, ar tu dar gyva?... Ma-riuka...

Dideliame, dustančiame kriaušė, it iš po žemės, pasigirdo balsas:

— Dangaus Karalienė, Kalėdų Marija, gelbėk mane...

Raulas suskubo įsiekot.

Bet taip gilus sniegas, tokis šaltas oras!... Raulas braidžiojo po sniegą vietomis iki kelių, vietomis iki juostos ir, grabydamas rankomis, įsiekio. Bet jos nėra. Tik skaudus, pagalbos šaukian-tis, balsas lindo Raului ausysna: "Dangaus Karalienė, Kalėdų Marija, gelbėk mane"...

Nuilsio Raulas visai, ir jau kaip tik paėjo.

Slapais visais... Tokis šaltis!... Bet Raului nešalta. Jis "kai pečiui" jaučiasi. Kad tik daugiau įjegos!

Suklupo Raulas sniege ir krito dar kaž-kokion duobėn. Tik ten kaž-kan kietan atsimušė.

— Mariuka, ar tu čia? — klausė jis.

— Dangaus Karalienė, Kalėdų Marija išgelbės mus, — kartojo Mariuka, vos-vos apversdama lėtvu.

— Mariuka, jau gal ir kelios Marijos negalbės mums iš šitos duobės išlipti, — tarė Raulas sausų, kaž-kokio piktumo, neužsi-tikėjimo pilnu balsu.

Karštai spaudėsi du kunai vienas prie kito. Kartojo kaž-kokius mintyje sau žodžius... Jie jautė, kai apačioje, po jais gurguliavo Nemuno vanduo, ir žinojo, kad ateis pavasaris ir, uždamas savo dideliais ledais, kaž-kur juos nuneš... Nei pasi-krutinti, nei žodį išsarti negalėjo... Nuo rytų pusės, vėju neša-mas, skrydo pirmas Kalėdų rytmečio varpo balsas. Jis lindo ke-leiviams ausysna, budino juos, saukė didelėn draugijon... Rau-las matė, kaip nuliudusiu vėdu, klūpodama bažnyčioje, meldėsi jo žmona. Dairėsi ji į šalis, žvalgėsi, ar kartais Raulo nepa-matys... Priešartino prie jos mažas vaikutis ir, pasilenkęs prie klūpančios motinos, ausin jai tarė: "Arklys su važeliu pa-važiuo namo, o tėvelio nėra"...

Skaudu-skaudu Raului pasidarė ant širdies... Kaž-kas širdį gnaibė-draskė, monijo kaž-kokion tinklin. Ji pamazų taksejo, vis lėčiau ir lėčiau... Sutemo Raului akyse, užsistojo amžinas juodas prieš akis šešėlis... ir užleido dar juodesnė, nenukliama ant jo akių uždang...

Sniegas tuom tarpu, tarsi kaž-ką sau iškovojęs, nurimo. Tik išlengvo, pamazų, gražiomis sniegurėlėmis krisdamas, klojo du gulinciu vienas šale kito kunu...

IV.

TR nuo to laiko šis kalnelis virto paslaptinga, ste-buklinga vieta. Vasarų lietingomis ar giedromis naktimis ten daug kas galima budavo išgirsti. Kaž-kas kalbėdavo linksmai, juokdavos, taikindavo užtraukti linksmą, drąsinančią dainą.

Žmonės daug ir visai apie tai kalbėdavo ir manydavo. Bet tikrų žinių apie tai iš niekur niekas neišgaudavo. Drąsulių neatsiradavo, kurie tuom laiku būtų galėję ten nueiti ir pažiūrėti.

Daug apie tai uždavo kaimas, arčiausiai to kalnelio stovintis. Ir atsiminę, kad tai čia Raulas su Mariuka prazuvo, įsitikrino, kad šis pokalnis pilnas nelaimingų žmonių, kad Mariuka su Raulu ten kokių dvasių tapo nunešti ir ten laimingai, o gal ir vargingai gyvena. O kadangi jie pradingo Kalėdų naktį, tai tik Kalėdų rytmečio pirmam varpiui gaudžiant, jiems valia išeiti iš po pokalnio ir pasiklausti varpo gaudimo.

Kaip tas varpo gaudimas Kalėdų rytmetį perlekia smarkiai sausų oru, taip apie tuos pokalninis žmones pasklydo žinia. Mažas kalnelis virto dideliu baisenybių kalnu. Daug jis turi paslapčių. O ypatingiausia tai ta, kurios dar niekas die-nos laiku nesurado, — skylė, kurioje meta akmenėlius, ir valandos laiko pasigirsta, kaip jis atsimušą dugnan bei į žemę ir kaip jie skaudžiai nuo to suvartoja...

Tik vieną kartą ant metų, — pirmą dieną Kalėdų, — kuomet pirmas rytmečio varpo balsas pradėsia sustingusį žiemos orą, pranešdamas linksnį, apie kudiškio gimimą, naujieną, Raulas su Mariuka išlenda iš po pokalnės, pasiklauso varpo gaudimo ir vėl abu grįžta atgal, pokalnėn.

Ir vėl tenai per išstus metus gal iki kitų Kalėdų pirmo varpo gaudimo, linksmai ar vargingai gyvena. Jie ten gyvena nuo to laiko, kada jiedu Kalėdų naktį be jokios žinios dingę; nuo tada, kaip juodu kaž-kokia gera ar pikta dvasia ton pokalnėn intraukė. O toje pokalnėje daugybė tokių nelaimingų žmonių, daugiausia taipgi per Kalėdas užgrobtų... Taip ir mirga tas pokalnis palocius tais nelabaisiais žmonėmis! Bet jiems, išskiriant Kalėdų rytmetį, pasirodė nevalia. Neduok Dieve, jeigu kuris-nors pirma paskirto laiko pasirodytų!...

O tas kalnas daug kuom skirtingesnis nuo kitų. Jis stovi ant Nemuno kranto, — augstas, apvalinis, apaugęs mažais, rodos, kaž-ką slėpiningo pasakojančiais, krumais, ir sutemus išrodo lyg kokis palocius, lig kokis pylimas... Kaž-kur ant to kalno, pačiam viduryje, yra skylė. Ta skylė gili-gili. Mesk jon akmenuką, tai už valandos laiko išgirs atsimušant į kaž-ką kieta, it į marmurines grindis, o kartais rodos it į kokius žmones... Bet tuos akmenėlius mažai kas mato ir mažai kas tą skylę atranda. Juk ten, sulyg padavimu, žmonės gyvena; mėtant-gi akmenėlius, galima juos suskaidyti. Tiksliai retkarčiais koks drąsuolis, naktinė, kuomet niekas nemato, drebėdamas visu kūnu, immeta ton skylėn akmenėlį ir "kaip gyvas" nešasi pakalnėn. Ir tik ten stovėdamas, už valandos laiko, išgirsta, kaip akmuo atsimušą į žmones, o jie, — tie pokalniniai žmonės — skaudžiai-skaidžiai suvartoja... Raulai su Mariuka, tik išgirdus pirmą Kalėdų rytmečio varpo balsą, tegalima išlįsti iš po pokalnio, pasiklausti, pasigėrėti linksmaus varpo gaudimu.

Bedirbant, besitrušiant, Raulas užspėjo pamatyti, kad jau temsta. Suskubo jis. Pasikinkė važelin bėrį. — Vaikučiai, — tarė Raulas savo jauniems sunams, — pabaigkit, kas dar likosi neužbaigta. Sienuol nepamirškite atnešt. Išvažiuojant Raului žmona tarė: — Paskubėk, Rauluti, — matai jau pradeda snigt. Žinai, kartais gali visai atsitikti... — Ka, — gal paklyst? — užklausė Raulas tvirtu balsu. — Visai gali atsitikti, kuomet baisiai sniega... — Ne boba esu, — išdidžiai atkirto Raulas. Sudėjus bėriui valdėmis, išvažiuo parsivežtų Mariukos, kurią jau veik nuo Visų Šventų turėjo sau už tarnaitę pri-sikalbinę.

Išvažiuojant iš kiemo, jau smarkiau ir smarkiau krito drėg-nos sniegurėlės ir putė lėpnus, kabinantis vėjas.

Bedirbant, besitrušiant, Raulas užspėjo pamatyti, kad jau temsta. Suskubo jis. Pasikinkė važelin bėrį. — Vaikučiai, — tarė Raulas savo jauniems sunams, — pabaigkit, kas dar likosi neužbaigta. Sienuol nepamirškite atnešt. Išvažiuojant Raului žmona tarė: — Paskubėk, Rauluti, — matai jau pradeda snigt. Žinai, kartais gali visai atsitikti... — Ka, — gal paklyst? — užklausė Raulas tvirtu balsu. — Visai gali atsitikti, kuomet baisiai sniega... — Ne boba esu, — išdidžiai atkirto Raulas. Sudėjus bėriui valdėmis, išvažiuo parsivežtų Mariukos, kurią jau veik nuo Visų Šventų turėjo sau už tarnaitę pri-sikalbinę.

Išvažiuojant iš kiemo, jau smarkiau ir smarkiau krito drėg-nos sniegurėlės ir putė lėpnus, kabinantis vėjas.

Bedirbant, besitrušiant, Raulas užspėjo pamatyti, kad jau temsta. Suskubo jis. Pasikinkė važelin bėrį. — Vaikučiai, — tarė Raulas savo jauniems sunams, — pabaigkit, kas dar likosi neužbaigta. Sienuol nepamirškite atnešt. Išvažiuojant Raului žmona tarė: — Paskubėk, Rauluti, — matai jau pradeda snigt. Žinai, kartais gali visai atsitikti... — Ka, — gal paklyst? — užklausė Raulas tvirtu balsu. — Visai gali atsitikti, kuomet baisiai sniega... — Ne boba esu, — išdidžiai atkirto Raulas. Sudėjus bėriui valdėmis, išvažiuo parsivežtų Mariukos, kurią jau veik nuo Visų Šventų turėjo sau už tarnaitę pri-sikalbinę.

Išvažiuojant iš kiemo, jau smarkiau ir smarkiau krito drėg-nos sniegurėlės ir putė lėpnus, kabinantis vėjas.

Bedirbant, besitrušiant, Raulas užspėjo pamatyti, kad jau temsta. Suskubo jis. Pasikinkė važelin bėrį. — Vaikučiai, — tarė Raulas savo jauniems sunams, — pabaigkit, kas dar likosi neužbaigta. Sienuol nepamirškite atnešt. Išvažiuojant Raului žmona tarė: — Paskubėk, Rauluti, — matai jau pradeda snigt. Žinai, kartais gali visai atsitikti... — Ka, — gal paklyst? — užklausė Raulas tvirtu balsu. — Visai gali atsitikti, kuomet baisiai sniega... — Ne boba esu, — išdidžiai atkirto Raulas. Sudėjus bėriui valdėmis, išvažiuo parsivežtų Mariukos, kurią jau veik nuo Visų Šventų turėjo sau už tarnaitę pri-sikalbinę.

Išvažiuojant iš kiemo, jau smarkiau ir smarkiau krito drėg-nos sniegurėlės ir putė lėpnus, kabinantis vėjas.

Bedirbant, besitrušiant, Raulas užspėjo pamatyti, kad jau temsta. Suskubo jis. Pasikinkė važelin bėrį. — Vaikučiai, — tarė Raulas savo jauniems sunams, — pabaigkit, kas dar likosi neužbaigta. Sienuol nepamirškite atnešt. Išvažiuojant Raului žmona tarė: — Paskubėk, Rauluti, — matai jau pradeda snigt. Žinai, kartais gali visai atsitikti... — Ka, — gal paklyst? — užklausė Raulas tvirtu balsu. — Visai gali atsitikti, kuomet baisiai sniega... — Ne boba esu, — išdidžiai atkirto Raulas. Sudėjus bėriui valdėmis, išvažiuo parsivežtų Mariukos, kurią jau veik nuo Visų Šventų turėjo sau už tarnaitę pri-sikalbinę.

Išvažiuojant iš kiemo, jau smarkiau ir smarkiau krito drėg-nos sniegurėlės ir putė lėpnus, kabinantis vėjas.

Pašnekėlių Kampelis.

164. Kur yra lyjantis (darantis lietu) medžias? Peru respublikoj, Pietinėj Amerikoj, auga labai žingeidus medis, vadinamas lie-taus medžiu. Šitas nepaprastas medis turi tą ypatybę, kad su-traukia oro drėgnumą ir, sutirš-tinę jį, pagindo tikrą lietu. Viet-iniai indijonai vadina jį Ta-ma i c a s p i; jis išauga labai di-delis ir turi didelius lapus. Lai-ke, kada upės išsekę ir karštis buvo didelis, šis medis duoda dau-giausiai vandens, kuris krinta nuo jo lapų ir sunkiasi iš šakų. Greitu laiku apie medį pasida-ro tikri upeliai, kurie, suteikda-mi žemei drėgnumą, palaiko pa-ties medžio gyvastį. Apskaito-ma, kad vienas sausęs medis duoda per dieną devyonis galio-nus vandens. Ant vieno brei-taininio kilometro žemės (be-veik verstas skersai ir išilgai) ploto galima pasodinti 10,000 to-kių medžių. Šita giraitė išduos kasdien 385,000 litrų vandens (litras beveik lygus kvortai). Jeigu iš šito išgaruos, sakysim, 250,000 litrų, tai visgi dar lieka 135,000 litrų arba 29,531 galionas vandens kas dieną.

165. Kodėl šuva, išgirdęs muzi-ką, staugia? Labai nedaug yra gyvulių, kurie turėtų taip labai išvystytus nervus (dirksnius), kaip turi šuva. Tik ačiu savo nerviškos sistemos augimą iš-vystymui, šuva yra taip budrus ir jauslus; bet ačiu tai pačiai priežastiai, aštrūs balsai, augsti muzikos tonai, sakysim kad ir smuiko, labai erzina šunies ner-vus, suteikia jam nervišką skusmą ir jis pradeda staugti. Minkš-tus malonius balsus, žemus mu-zikos tonus šuva, atpenč, labai myli. Kiti gyvuliai taip pat my-li švelnią muziką. Bet, rodos, jokio gyvulio taip neerzina aštri, spiegianti muzika kaip šunies ir joks gyvulis taip nemyl švelnios muzikos, kaip šuva.

166. Kuris poetas gavo po 4 doliarus už kiekvieną savo rašytą eilutę? Daug yra rašęjų ir poetų, bet ne visi jie gausa už savo darbus tinkamą atlyginimą. Už tai kai-kurie iš jų gaudavo mil-žiniškas sumas už savo raštus. Pavyzdžiui, Walter Scott už vi-sai nedidelę poemą gavo net 75 tūkstančius frankų honoraro. (Frankas — apie 25 centai). Vienok, sulyg laikraščio "Revue" žodžių, pasirodo, kad daugelis senovės poetų buvo gausiau ap-mokami negu dabartiniai arba ir vėlesni poetai. Taip Herodotas, skaitęs laikė Olimpiskų žaislų savo istorijos rankrašty, gavo už jį 10 tūkstančių talentų (apie 50,000 frankų). Garsusis Archi-medas už vieną iš savo epigra-mų (epigrama tasi laikais vadi-nosi trumpas įrašymas, tankiau-siai ant kapų) gavo tūkstantį "medinų" kviečių (medin'a kviečių buvo verta maž-daug 52 frankų). Romėnų poetas Virgi-lius gavo po 10 didžiųjų cister-cijų (2000 frankų) už kiekvieną strofą Eneidos, pašvęstos Augu-sto giminiučiui, o tokių strofų buvo 32. Attikas davė Polemo-nui 250,000 drachmų (175,000 frankų) vien tik už išklausymą jo trijų kalbų.

Greikų poetas Oppian, gyvenęs laiknuse Marko Aureliaus (II-ame amžiuje po Kr. Gim.) gavo nuo jo po vieną aukšinį (18 fran-kų) už kiekvieną eilutę savo poemų: "Apie žuvų gaudymą" ir "Medžioklę". O tokių eilių iš viso buvo apie 20,000. Taigi už kiekvieną eilę jam išpuolė be-veik po 4 doliarus už eilutę.

167. Kaip senai žinomi varpai ir nuo kada juos vartoja bažny-čios? Raštuose randame nuro-dymus, kad varpai buvo žinomi dar gilioj senovėj. Senovės zy-dai, grekai ir romėnai jau var-tojo varpus. Senovės Grekijoj buvo garsus, Zeusui pašvęstas, dievnamis Dodonoj, prie kurio buvo taipgi orakulas arba ypata, garsinusi dievų valią, duodanti atsakymus, kas turi ateityje at-sitikti (mūsų kalba pasakytum — burtininkas). Sis Dodonos orakulas duodavo atsakymus var-po balsu. Etrurijos karaliaus (šiandieninėj Italijoj) Poroseno paminklas buvo padabintas boks-tais ir kiekvieno viršūnėj buvo varpas. Prancūzijoj varpai pir-mu kartą pasirodė pusėj 6-to šimtmečio. Sakoma, kad seno-veitai...

vės frankų armija, apgulsi mie-stą Sens, tapo rubaidyta balsu varpų, pradėjusių skambinti iš Sv. Stepono bažnyčios. Puslau-kiniai frankai iki tam laikui, mat, dar nebuvo girdėję varpo balso. Bažnyčiose įvesta varpai pagal popiežiaus Jono IX-tojo paliepi-mo, apie 900 met., — sakoma, kaip apsaugojimas (juos skam-binant) nuo perkunų trenkimo: didelių varpų balsas labai suju-dina orą ir, sakoma, pagelbsti iš-vaikyti susirinkusią orę elektriš-ką jėgą, nuo kurios gema per-kunai.

168. Kada Nauji Metai prasi-dėdavo nuo Kalėdų?

169. Kokį padavimą turi lie-tuviai apie atsiradimą gintaro Baltiko jūroje?

170. Ar galima padirbti mėsa?

171. Kur yra vyras, kuris už-dirba gerą algą, skusdamas sau barzdą du sykiu į dieną?

(Atsakymai bus kitam numerij).

KLASIMAI:

168. Kada Nauji Metai prasi-dėdavo nuo Kalėdų?

169. Kokį padavimą turi lie-tuviai apie atsiradimą gintaro Baltiko jūroje?

170. Ar galima padirbti mėsa?

171. Kur yra vyras, kuris už-dirba gerą algą, skusdamas sau barzdą du sykiu į dieną?

(Atsakymai bus kitam numerij).

KLASIMAI:

168. Kada Nauji Metai prasi-dėdavo nuo Kalėdų?

169. Kokį padavimą turi lie-tuviai apie atsiradimą gintaro Baltiko jūroje?

170. Ar galima padirbti mėsa?

171. Kur yra vyras, kuris už-dirba gerą algą, skusdamas sau barzdą du sykiu į dieną?

(Atsakymai bus kitam numerij).

KLASIMAI:

168. Kada Nauji Metai prasi-dėdavo nuo Kalėdų?

169. Kokį padavimą turi lie-tuviai apie atsiradimą gintaro Baltiko jūroje?

170. Ar galima padirbti mėsa?

171. Kur yra vyras, kuris už-dirba gerą algą, skusdamas sau barzdą du sykiu į dieną?

ISAISKINO...

— Pona praprasoriau, — klausė vaikas mokyklai — kodėl žuvis nekalba? — Norėčiau paklausti, kaip tu kalbėtum, jeigu tave vandenin įklistų — „paaiskino“ mokytojas.

36 KIAULĖS.

Advokatas turėjo bylą už kiaulės dideliam teismui, kur buvo dvylika prisaitintų teisėjų. Kad teisėjai gerai įsitęmę kiaučių skaičių, advokatas taip darodinėjo:

„Guodotini ponai teisėjai! Tokie kaiminėje buvo trisdešimt šešios kiaulės, viso trisdešimt šešios. Aš noriu, kad tas tą skaičių gerai atsimintumėte: trisdešimt šešios kiaulės; — tai yra trys syk didesnis pulkas negu ponų teisėjų.“

GERAS PRIPRATIMAS.

Pas vieną poną tarnavo už lekojų koks dūklas nuo Lazdžių. Kartą jį ponas pasisaukęs klausė, ką jis jo šūniui daręs, kad tas kasdien taip nesvietiškai kaukia, lyg pjautamas.

„Aš jam nieko, ponuli, — nei pirštu nedalyčiau, — teisišios dūklas. „Aš turu širdį ir niekaduo joki gyvulėli, bramožda, nenurividzinu, ale kad ponas man liepė nupjaut jam vuodegų, tai aš gailejausi ir kasdien pjovau cik po vieną šmūtuką, kad biednas gyvulėlis langvėu priprastų.“

KVAILAS DALYKAS.

Naujai pasamdytas tarnas atnešė ponui apsiunti porą čebatų, bet vieno čebato aulais buvo augštas, o kito žemas.

„Kaip tas atsitiko, kad tie čebatai nelygūs, Jurgi?“ klausė ponas.

„Aš negaliu suprasti, pone,“ atsakė tarnas; „bet kas man nesuprantamiausia, tai tas, kad ir kitame kambaryje yra kita, lygiai tokia jau, pora čebatų.“

PUIKUS VIREJAS.

Vienas ponas Lietuvoje kartą rengė balių. Tarp visokių valgių, jis parsiėmė ir austerių. Ponai, privalgę visokių valgių, liepė virėjų atnešti austerių. Bet tasai dar nebuvo jų pagaminę. Ponas išstėjo laukti, dėl ko šeimininkas teisišios, joki francūziškam virėjui atsiraukus, šis nesusėja, ypač kad ir austeriai vėliai parėjo. Ant galo austeriai buvo jau ant stalo.

„Ką tu juos taip ilgai atidarinėjai?“ rugėjo ponas.

„Aš jau bučiau juos seniai atnešęs, — teisišios tarnas; „bet kad pradėjęs atidarinėti, pamaciau kad jie neisdarinėti. Perprašau poną, bet jų viduriai buvo pilni brudų, tai aš turėjau daug darbo, kol juos visus išmėčiau laukan.“

Tuomi balius ir užsisibė, nes ponai vienus kausus nebuvo pratę valgyt.

NESUPRANTAMAS DALYKAS.

Pasakojama, kad kartą Napoleonas, sutikęs vienrankį kareivį, neturintį medaliaus, užklauso:

„Kokiu būdu tu netekai rankos?“

„Austerlitzo mūšyje, Jūsų Didybė.“

„Ir likaisi neapkaistas?“

„Ne, Jūsų Didybė.“

„Na, tai šia tau mano paties kryžius; aš tave padarau ricieriumi.“

„Jūsų Didybė keliame mane į ricierius už netekimą vienos rankos. Tai ką jus butumėt padarę,

jei aš bučiau netekęs abiejų rankų.“

„O! Tada bučiau tave padaręs pulkininku.“

Tai išgirdęs kareivis, umai išsitraukė kardą ir — čiankst, nusikirto kitą ranką.

Nėra reikalo tam atsitikimui netikėti. Bet sunku suprasti, kaip jis galėjo tai padaryti.

TEMYTOJAS.

Keturių metų Jonukas augo skaitlingoje šeimoje, bet tarp daugelio tėtų, dėdžių, brolių, ir seserėnų, tik jis ir dar trys jo sesers buvo mažais. Vieną nedėdienį, kada visa šeima susėdo valgyti, jis, atydziai į visus pažiūrėjęs, taip užpusteringavo:

„Kaip aš matau, tai iš visų mūsų triboje tik viena mūsų mama ir katė turi vaikus.“

MALDINGAS ATSAKYMAS.

„Jei vėjas pus iš tos pačios pusės dar per valandą laiko“, kalbėjo laivo kapitonas kunigui apie laivui gresiantį susimūšimą, „tai mes visi atsidursime dangyje.“

„O, Dieve, mūsų nuo to sergėk!“ atsakė kunigas persigandusi balsu.

MIESTO VAIKAS.

Išdidus kunigas, susitikęs ant gatvės pažįstamą miestioniką, kuris pradedamas nenusiėmę pries jį kepurės, koliojo sakdamas:

„Ar tu nepažįsti mane, kad apsieini kaip koks žydukas? Man rodo, tu esi daug geriaus penimas, negu mokinamas.“

„Tas teisybė, jagamastie!“ atsakė vaikas; „nes tu mane moki, o maitinuosi aš pats.“

VISTIEK NEGERAI.

Motina, norėdama savo vaiką išmokyti gero elgimosi, įkalbinėjo, kad jis visada, kai tik užpyks, arba susibars, kad atsisotų ir pakūždomis skaitliotų: viens, du, trys, — iki šimtui, tai piktumas percis.

Vieną dieną Vincukas pareina, pareina visą apdraskytas, suplėšytas.

„Ar jau tu vėl su kuo mušiesi?“ Ar aš tau nesakiau, ką turi daryti?“ barė motina.

„Aš skaičiau, mama“, atsakė verkdamas vaikas; „bet, matote, kad Petricėnės Juozas man padarė!“

JO DARBAS.

Darbdavis, radęs vaikėžą be užsiėmimo, užklauso:

„Ar tau raštininkas nesakė, ką tu turi šiandien po pietų veikti?“

„Taip, pone“, atsakė vaikas; „jis liepė jį prikelti, kada pamatysiu poną pareinant.“

APGARSINIMAI.

PUIKI VIETA ANT RANDOS.

Naujas namas ir 5 akrai žemės pigiai ant randos ant pardavimo. Chicago priemiesty, ant 109-tos gatvės ir Kedzie ave., prie miestelio Greenwood Park, netoli Sv. Kazimiero lietuvių kapinių. Čia galima važiuoti Chicago srytkariais už 5 centus, arba geležinkelio, kurio stotis tik du bloku atstu. Sveikas oras, graži vieta ir ant 5 akry žemės, galima laikyti karvę, vištą ar kiaules ir išrinkti iš to daugiau, negu randa kaštuoja, arba galima užsodyti žemę bulvėmis, daržovėmis, ir kaitais javais ir išrinkti savo randos pinigų. Dabar laikas žemę dirbti, tai įsigi pasiskubinkite. Atsiųskite į

A. OLŠEVSKIO BANKA, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

MIRTIES PAVEIKSLAS.

Garsus Prancūzų gytytojas ir filosofas, Rabelais, pasakė: „Be sveikatos gyvenimas nėra gyvenimas; tai yra tik kancijų padėjimas — mirties paveikslas“. Mės tūkšiai natomės žmogiškos išblyskus ir gelsvus, silpnus, negalinius dirbti, mirštančius musų akys, — pasekmę jų ločio nerangumo ir savo sveikatos nedabojimo. Privalome užkirsti kelią kiekvienai indispozicijai, kaip tik ją patėmyjame. Paprastai pirmiausiai pilvas tampa užgautas ir Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras privalo, but tuojau pavartotas. Jis veikia greitai jis sušildo pilvą ir vidurius ir suteikia jiems naują jėgą. Jis išvalo kūną, pagelbsti grumuliavimui ir darymuisi kraujo, kuris yra sveikatos fundamenta. Apieškos. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Sustingusiems sanariams įtrinkit Trinerio Linimentą.

„18 MEILĖS“ (2YE PERKRIKŠTE). Lietuvių Scenos Myletojų Ratis atsto vieng iš puikų penkių veiksmų drama, „18 MEILĖS“. Kaldė Vakarė, gruodžio (Dec.) 25, 1912, J. Stankeio svet., 205-27 E. 115th st., Kensington, Ill. Pradžia lygiai 6:30 val. vakare. Įžanga 26c. ir augsčiau. DITAMA yra vieng iš puikusių, bet antru kartą įvyksta ant Scenos Lietuvių kalybė. Tai nepaieškite progos, atidankytite visi, nes greit nesulauksite jos ant Scenos iš priežasčių džiū. Turinys jos parodo pasekmės suilutos meilės ir atkorsilijimas, iš ko daug mūsų puikiai atneš mados drauginėjame gyvenime.

Po teatro balius ir lekiuojanti krasa. Visus kviečia atsilankyti. Lietuvių Scenos Myletojų Ratis.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pabėgus Uršulės Gregždintės-Vaičiūnaitės, kuri pasttraukė nuo manęs Liepos mėnesį su dviem vaikais: Viktoru 7 metų ir Onyte 4 metų. Gali sugrįžti pas mane, arba į pati ar kas kitas man apie ją pranešti. Dirbu maitose: uždirbu po \$5-7 1 diena, todėl vi siema gali but geras gyvenimas.

Pajieškau savo seno draugo Augustino Šlepiūno, kuris prieš 13 metų gyveno miestelyje Ray, N. Y. ir Jono Satekio vargonininko. Jie pa ar kas kitas teikis duoti žiną šiom adresu:

Jonas Liguaris, 32 Scholes st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Konstancijos Tulekaitės, kuri pirmiaus gyveno Indiana Harbor, Ind. ir jos brolių Stanislovo, Ignaco. Jie patys, arba kas apie juos žino, teikis man apie juos pranešti, gaus už tai 5 doliarų dovanų. Rašykite man tokiu adresu:

Mr. Leo Kadzicki, 225-A ave., Sashatong, Sask. Canada.

Pajieškau savo brolio Jono Moeckas, Kauno gub. Raseinių pavieto, Skaudvilės gminio, Šilėškų kaimo; 10 metų Amerikoje. Grįžčiau, gyvena Clinton, Ind.; taipgi pajieškau seserį Uršulės Moeckaitę, Meldžiū, atsiųskite man tokiu adresu:

Teodoras Moeckaitis, Greenwood - Lumber Co., Ontonagon, Mich.

Pajieškau 24ų draugų — Simano Murkuso ir Jono Šlepiūno, Kauno gubernijos Ukmergės raj., Kupiškio valsčiuje. Pajieškau 9 metų kait Amerikoje; pirma gyveno New York valstijoje. Meldžiū atsiųskite tokiu adresu:

J. Šinkauskas, 2228 Tustin st., Pittsburg, Pa.

Reikalavimai.

REIKALAUJAMA korespondentkos, merginos arba našlės, pažįstančios lietuvių ir lenkų kalbas. Atsiųskite tuosius Meldžiūna atsiųskite lenkų kalbų: Mrs. A. S. Hon, South Bend, Ind., Box L. 2.

Ant Randos.

Ant randos puikus kampinis storas, atnaujintas iš vidaus ir lauko, elektrika apviestas, prie naujos lietuviškos salės, kampas 32-ros ir Halsted st. Gera bizniui vieta, renda pigi. Atsiųskite į A. Olševskio Banką.

Ant randos gyvenami rūmai.

4 ir 5 rūmų, naujai įtaisyti, Atsiųskite į A. Olševskio Banką.

Nuomai du gražūs pagyvenimai, vienas 4 rūmų su dol., kitas 5 rūmų su vana už 11 dol., prie 3228 So. Halsted st. Sužinoti: A. Olševskio Bankas.

Garu šildomj kambaryj išsiraudoja pigiai. Atsiųskite pas Mrs. Henry Dwyer, Flat A., 3246 South Halsted st.

DIDELIS MASKARADOS BALIUS

Patengtas „Desd“ Lietuvių Jaunik. Balfos Myl. giminės subatų 11 d. sausio (Jan.), 1913 m. M. Meldžio svetainėje, 2242-44 E. 23rd Placė. Balfos prasidės 6-ą valandą vakare. Įžanga 25c ypat. \$100.00 vertės bus išduota dovanioms.

„18 MEILĖS“ (2YE PERKRIKŠTE). Lietuvių Scenos Myletojų Ratis atsto vieng iš puikų penkių veiksmų drama, „18 MEILĖS“. Kaldė Vakarė, gruodžio (Dec.) 25, 1912, J. Stankeio svet., 205-27 E. 115th st., Kensington, Ill. Pradžia lygiai 6:30 val. vakare. Įžanga 26c. ir augsčiau. DITAMA yra vieng iš puikusių, bet antru kartą įvyksta ant Scenos Lietuvių kalybė. Tai nepaieškite progos, atidankytite visi, nes greit nesulauksite jos ant Scenos iš priežasčių džiū. Turinys jos parodo pasekmės suilutos meilės ir atkorsilijimas, iš ko daug mūsų puikiai atneš mados drauginėjame gyvenime.

Po teatro balius ir lekiuojanti krasa. Visus kviečia atsilankyti. Lietuvių Scenos Myletojų Ratis.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pabėgus Uršulės Gregždintės-Vaičiūnaitės, kuri pasttraukė nuo manęs Liepos mėnesį su dviem vaikais: Viktoru 7 metų ir Onyte 4 metų. Gali sugrįžti pas mane, arba į pati ar kas kitas man apie ją pranešti. Dirbu maitose: uždirbu po \$5-7 1 diena, todėl vi siema gali but geras gyvenimas.

Pajieškau savo seno draugo Augustino Šlepiūno, kuris prieš 13 metų gyveno miestelyje Ray, N. Y. ir Jono Satekio vargonininko. Jie pa ar kas kitas teikis duoti žiną šiom adresu:

Jonas Liguaris, 32 Scholes st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau Konstancijos Tulekaitės, kuri pirmiaus gyveno Indiana Harbor, Ind. ir jos brolių Stanislovo, Ignaco. Jie patys, arba kas apie juos žino, teikis man apie juos pranešti, gaus už tai 5 doliarų dovanų. Rašykite man tokiu adresu:

Mr. Leo Kadzicki, 225-A ave., Sashatong, Sask. Canada.

Pajieškau savo brolio Jono Moeckas, Kauno gub. Raseinių pavieto, Skaudvilės gminio, Šilėškų kaimo; 10 metų Amerikoje. Grįžčiau, gyvena Clinton, Ind.; taipgi pajieškau seserį Uršulės Moeckaitę, Meldžiū, atsiųskite man tokiu adresu:

Teodoras Moeckaitis, Greenwood - Lumber Co., Ontonagon, Mich.

Pajieškau 24ų draugų — Simano Murkuso ir Jono Šlepiūno, Kauno gubernijos Ukmergės raj., Kupiškio valsčiuje. Pajieškau 9 metų kait Amerikoje; pirma gyveno New York valstijoje. Meldžiū atsiųskite tokiu adresu:

J. Šinkauskas, 2228 Tustin st., Pittsburg, Pa.

Reikalavimai.

REIKALAUJAMA korespondentkos, merginos arba našlės, pažįstančios lietuvių ir lenkų kalbas. Atsiųskite tuosius Meldžiūna atsiųskite lenkų kalbų: Mrs. A. S. Hon, South Bend, Ind., Box L. 2.

Ant Randos.

Ant randos puikus kampinis storas, atnaujintas iš vidaus ir lauko, elektrika apviestas, prie naujos lietuviškos salės, kampas 32-ros ir Halsted st. Gera bizniui vieta, renda pigi. Atsiųskite į A. Olševskio Banką.

Ant randos gyvenami rūmai.

4 ir 5 rūmų, naujai įtaisyti, Atsiųskite į A. Olševskio Banką.

Nuomai du gražūs pagyvenimai, vienas 4 rūmų su dol., kitas 5 rūmų su vana už 11 dol., prie 3228 So. Halsted st. Sužinoti: A. Olševskio Bankas.

Garu šildomj kambaryj išsiraudoja pigiai. Atsiųskite pas Mrs. Henry Dwyer, Flat A., 3246 South Halsted st.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda kriaucių kapa iš priežasčių išvaizdumo kitan miestam. Atsiųskite, 2537 So. Halsted st.

Parsiduoda grosernė ir buėrnė Lietuvių apgyventoj apigardė; pulkus uždeijimas. „Parduosiu pigiai kas atsisauks greitai laiku, nes noriu išvažuoti Lietuvon. 821 — 34th st.

Parsiduoda pigiai penkių kambarių rakaandai. Atsiųskite greitai laiku, nes savininkas turi išvažuoti Lietuvon. M. Povilaitis, 663 W 18th st., 2-os lubos iš kiemo.

Parsiduoda salunus už prieinaimą kainą, Lietuvių apgyventoj vietoj tarp didžiausių dirbtuvų ir ant geriausios gatvės. Laisis tik \$500 ant metu. Savininkas turi apiešiti miestą ir todėl parduoda pigiai, kas greitai laiku atsisauks. Gera proga Lietuvui. Atsiųskite adresu: F. R. 607 — 6th st., Racine, Wis.

KUR GAUTI „LIETUVĄ“

Galima gauti kiekvieną savaitę „Lietuvą“ už 5c, šiose vietose:

AMSTERDAM, N. Y. Jonas Kavaliunas, 204 E. Main st.

BAITMORE, MD. I. Zebrauckas, 112 N. Green st.

BROOKLYN, N. Y. Jonas Bickunas, 227 Bedford ave. E. Fromes, 73 Grand st. Ant. Jankauskas, 65 Hudson ave. Balt. Juozas Vaitiekis, 522 E. 11th st. Jan. Milevski, 165 Grand st. Ant. Plochecki, 87 Grand st.

CHICAGO, ILL. Aušros“ skaitik., 3149 S. Halsted st. „Aušra“ % A. Lalis, 1800 W. 46th st. J. I. Bagdzianas, 2334 S. Oakley ave. Ant. Chesna, 4458 S. Hermitage ave. A. Dargis, 634 W. 18th st. Kaz. Globis, 3357 So. Morgan st. Jonas Igaudas, 1613 So. Halsted st. J. M. Jankauskas, 4556 S. Paulina st. M. J. Tapanavicius, 670 W. 18th st. P. M. Kalia, 1607 N. Ashland ave. Ant. Kasperas, 3416 Auburn ave. Zig. Micekietis, 2342 S. Leavitt st. Jurg. Šeika, 1978 Canalport ave. K. Strzyneckis, 4602 S. Ashland ave. M. J. Tapanavicius, 670 W. 18th st. Miko Valakas, 345 Kensington ave. M. A. Vabot, 1700 N. Ashland ave.

CLEVELAND, OHIO. P. Sukys, 2118 St. Clair ave. ELIZABETH, N. J. Dom. Bėzskus, 211 First st. INDIANA HARBOR, IND. D. Berčiūnas, 2103 — 137th st.

FA WRENCE, MASS. A. Ramanauskas, 101 Oak st. MASPETH, L. I., N. Y. Wm. Miljauskas, 42 Perry ave.

MONTELE, MASS. B. P. Mizickis, 35 Arthur st.

MELROSE PARK, ILL. Jos. Zimiončius.

NEW HAVEN, CONN. K. A. Makarevicius, 255 Wallace st. PATERSON, N. J. Atkint, 273 River st. SHILLADELPHIA, PA. M. A. Ignatas, 1023 So. 2nd st. PITTSBURGH, PA. J. B. Migkietis, 2135 Sarah st. S. S. PORTLAND, OREG. Bowman, News Agency.

RACINE, WIS. J. Philipavicius, 609 Sixth st. SOUTHERN, MASS. Paul. P. Mikalajukas, 248 W. 4th St. SEATTLE, WASH. Eckart News Agency N. E. cor. First & Washington str. UTICA, N. Y. W. S. Tuzynski, 130 Whitesboro st. WORCESTER, MASS. M. Paltanavicius, 15 Millbury st. WATERBURY, CONN. K. Ch. Kazemekas, 785 Bank st. WAUKEGAN, ILL. Jos. Matulenka, 1408 Lincoln ave.

“LIETUVOS“ AGENTAI.

Pas šiuos mūs agentus galima užsisakyti „Lietuvą“ metams ar ant pusę metų ir užsimokėti.

BALTIMORE, MD. L. Gawlis, 1834 N. Castle st. Vincas Zavis, 603 So. Paca st.

BROOKLYN, N. Y. J. Ambrozėjus, 120 Grand st. Vincas Dapora, 222 Bedford Ave.

CAMBRIDGE, MASS. Pet. Batkevičius, 877Cambridge st.

CHICAGO, ILL. Ad. Gimbutas, 3036 Union ave. Antanas Grišius, 708 W. 17th Pl. J. Janušas, 2015 Canalport ave. Zen. Juzevicius, 118 E. 11th st. Adomas Jodelis, 818 W. 18th st. Julius Kaupas, 2232 W. 24th st. Vinc. Linka, 1813 Spring st. A. Rinkus, 929 W. 20th Pl. Vinc. Stulpinas, 921 — 33rd Pl. Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd. Ant. Zelnyas, 3240 S. Morgan st. P. Zmudzina, 913 W. 32nd st.

CICERO, ILL.

A. K. Boczkus, 1818 49th St. HARTFORD, CONN. Kar. Leseyčius, 40 Mulberry st.

HERRIN, ILL. J. T. Adomaitis, Box 708.

INDIANA HARBOR, IND. B. Yastulis, 3604 Deador st.

LEWISTON, ME. K. Vilanski, 14 Summer st.

LOS ANGELES, CAL. P. O. Mankus, 319 Gormala Bldg.

MINERSVILLE, PA. J. Ramanauskas, 445 State st. Box 538.

NEW YORK. A. Lesniasukas, 125 E. 7th st.

NEWARK, N. J. V. Ambrazevičia, 178 Perry st. Jos. Brankis, 123 Perry st.

NEW BRITAIN, CONN. M. J. Cheponis, 610 Main st.

PETERSON, N. J. A. Varaskevicius, 70 Lafayette st.

PITTSBURGH, PA. Baltrušaitis Bros., 2400 Fifth ave. Jonas A. Ignatas, 46 So. 22nd st. Plus Zaviackas, 445 State st.

PITTSBURGH, PA. J. Kazakevicius, 103 N. Main st.

PLYMOUTH, PA. S. Potelunas, 345 E. River st.

PURITAN, PA. Jonas Martinkaitis.

SCRANTON, PA. F. T. Metelionis, 1419 N. Main ave. Juoz. Petrikys, 1514 Ross ave.

SHENANDOAH, PA. T. Kryzianauskas, 88 E. Centre st.

SO BOSTON, MASS. Nek. Gendrolis, 224 Athen st. J. G. Geguzis, 28 W. Broadway. K. Yurgelionas, 233 Broadway.

SO. CHICAGO, ILL. S. Kvietkaskas, 8602 Muskegon av. SPRINGFIELD, ILL. G. Tachilaukas, 1217 W. Jefferson st.

ST. CHARLES, ILL. Sim. Kida, 575 W. 6th st.

WATERBURY, CONN. Jurgis Zemaitis, 827 Bank st.

UNION CITY, CONN. D. E. Elmaitis, 65 Bremen st.

KELIAUJANTIEJŲ AGENTAI.

Jonas Dabulskis, Ben. Grabauskis, Andrius Jurevicius, Jonas Kulis, Petras Pilnas, Petras Vaitiekunas, M. K. Wilkevicius.

GYDŪNO RASTAI.

Gaunami „Lietuvos“ Knygynė:

1. Apsisvietimas. Filozop. turinis 30c
2. Gindymo Šepliniai 40c
3. Likimo Kilmė 40c
4. Musų Uzdavinys 90c
5. Mirtis ir Kas Tollau 20c
6. Slaptinga žmogaus didybė ... 30c
7. Visatos Sarama 20c
8. Žmonijos kelias 20c
9. Jonuks Mergų bilas. Komedija 20c
10. Kur Prots 25c
11. Piktoli Gudrybė 20c
12. Probotų šėklai, Dram. veik. \$1.40
13. Teviskė 20c
14. Lietuvos Varpeliai. Muz. veik. 45c.
